

● Pred volitvami v skupščinah

Kadrovska načela in praksa

Veliko imam različnih dokumentov o kadrovske politiki in kadrovske merilih za kandidiranje vodilnih delegatskih funkcionarjev v občinski skupščini in skupščinah SIS. Vendar pa ta načela v praksi še vedno premalo uresničujemo. Zlasti načelo, da evidentiranje možnih kandidatov za najodgovornejše dolžnosti ni kampanjska, pač pa stalna naloga.

doslej tudi v prihodnje zahteva celega človeka, ker pri razvoju delegatskih odnosov še nismo rekli zadnje besede. Tega pa dose-danji predsednik zaradi že dose-danje dveletne odsotnosti iz delovne organizacije ni sprejel. Zato je bilo potrebno kandidacijski postopek v TOZD in KS ponoviti in evidentirati nove možne kandidate.

Premalo se zavedamo tega, da evidentiranje še niso volitve in da je na tej stopnji volilnega postopka nujno treba računati z večjim številom možnih kandidatov za sleherni funkcijo v delegatskem sistemu. Šele v naslednji fazi, to je kandidiranju, naj bi se število kandidatov zožilo na enega ali več kandidatov, o katerih se bodo končno izrekli delegati z glasovanjem na sejah skupščin.

Do kandidiranja so možne še številne spremembe, dokler kandidati še niso dali soglasja ali pa od že danega soglasja lahko odstopijo. Če edini možni kandidat pred kandidiranjem odreče soglasje, potem je treba evidentiranje in seveda tudi temeljne kandidacijske konference ponoviti.

S približno takim postopkom smo se srečali v naši občini pri kandidiranju za predsednika občinske skupščine.

Občani in delovni ljudje so do sedanjemu predsedniku Ivanu Jutineku z zaupanjem dali polno podporo kot možnemu kandidatu za predsednika občinske skupščine v prihodnjih dveh letih. Vendar je svoj pristanek na kandidaturu vezal na pogoj, da te dolžnosti ne bi opravljal profesionalno, pač pa ob delu v drugi delovni organizaciji. Občani na več kandidacijskih konferencah pa so menili, da ta dolžnost kot

Res je, da smo letos prvič od sprejetja Ustave leta 1974 opravili volilne postopke za volitve v skupščinah po poteku dveletnega mandata vodilnih delegatov in da v tem pogledu nimamo pravih izkušenj in smo bili premalo pripravljeni za dejanske kadrovske spremembe. Pa ne samo na spremembe zaradi premajhne aktivnosti posameznikov, pač pa tudi zaradi tega, da čez dve leti ne bi bilo treba zamenjati vseh predsednikov delegatskih skupščin. Pri uresničevanju sprejetih programov je treba tudi v kadrovskem pogledu zagotoviti več kontinuitete.

Vse to nam narekuje, o tem so se zelo odločno izrekli tudi člani predsedstva OK SZDL, da v praksi dejansko začnemo stalno evidentirati možne kandidate za vodilne funkcije in da delegatom, ki iz združenega dela prihajajo na vodilna mesta v občini, zagotovi-

mo vrnitev na prejšnje oziroma enako delo. Ne pa, da je skrb za to prepuščena posamezniku.

F. S.

● Volilna seja OK ZKS Kamnik

Še precej neuresničenih nalog

Na volilni konferenci so kamniški komunisti precej govorili tudi o gospodarstvu. Lani so namreč kamniške delovne organizacije izvozile za 14 odstotkov manj kot predlanskim, bolj pa je struktura izvoza, saj je v celotnem izvozu občine 90 odstotkov izvoza na konvertibilno področje. Skoraj 80 odstotkov vsega izvoza so ustvarile delovne organizacije Stol, Utok, Titan in Svilaniti, čeprav so vse štiri lani dosegle nižje izvozne rezultate kot leta 1982.

Spodbudni so tudi izvozni rezultati Donitovega tozda Kemo-stik, Alprema, Menine in Eksperimentalne tkalnice. Stolov tozda Ploskovno pohištvo je lansko leto sicer zaključil z izgubo, vendar bo ta nižja od tiste, ki so jo predvideli s sanacijskim programom. Eden od velikih kamniških

problemov je predvsem iztrošena oprema. Ker tudi reproduktivna sposobnost delovnih organizacij ne omogoča hitrejših modernizacij tako opreme kot tehnologije, načrtovanega 20 odstotnega deleža investicij v družbenem proizvodstvu lani niso dosegli.

Zato pa je predsednik občinskega komiteja ZKS Lado Podbevšek v svojem poročilu o delu v preteklem enoletnem obdobju dejal, da so bili spodbudni premiki storjeni na področju gostinstva in turizma, saj se je na začetku leta tozda Planinka odcepila od delovne organizacije Central Kranj. Ustanovljena je bila delovna organizacija Planinka Kamnik, kar pomeni prvi korak za oblikovanje delovne organizacije gostinstva in turizma v občini Kamnik. Poleg tega se je od delovne organizacije Golfurist,

tozda Gostinstvo in Žičnice, izločila delovna enota Žičnice, ki sedaj deluje v Komunalnem podjetju Kamnik. Boljši rezultati so bili doseženi tudi na področju kmetijstva. Lani so oblikovali kmetijsko-zemljiški sklad, ustanovljene so bile pašne skupnosti, izvedene priprave za meliorizacijo kmetijskih zemljišč (Moste - Križ - Komenda).

Čeprav je bil sprejet družbeni dogovor o pospeševanju drobne-ga gospodarstva, bo program njegovega razvoja treba dopolniti in uskladiti z dolgoročnim programom gospodarske stabilizacije v občini Kamnik.

● Na volilni seji občinskega komiteja ZKS Kamnik so za predsednika ponovno izvolili Lado Podbevška, za sekretarja predsedstva občinskega komiteja pa Jelko Tušar.

Ena od nalog, za katere so se dogovorili, a še vedno ni uresničena, je tudi združevanje osnovnih šol. Pa tudi enoten srenješolski center z naravoslovno-matematično, agroživilsko in ekonomsko usmeritvijo še ni formiran. Letos bodo zato temu morali posvetiti vso pozornost.

Delegatski sistem v občini je v zadnjem času bolj zaživel. Vzrokov za to je najbrž več. Vse-

kakor pa ljudem ni vseeno kaj se dogaja. Predvsem v pripravah na volitve nosilcev najodgovornejših delegatskih dolžnosti so delovni ljudje in občani izkazali visoko politično zavest.

V naslednjem mandatnem obdobju bodo kamniški komunisti pozornost posvetili predvsem uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Ena od ključnih nalog bo vsakokor povečanje fizičnega obsega proizvodnje. Zato bo treba bolj izkoristiti proizvodne zmogljivosti, povečati produktivnost in pospešiti modernizacijo opreme. Tudi inovacij bo moralo biti več. Vsi, ki imajo za to možnosti, se bodo morali vključiti v akcijo za povečanje konvertibilnega izvoza. To pričakujejo predvsem od delovnih organizacij, ki delujejo na področju turizma, gradbeništva in drobne-ga gospodarstva.

Posebna pozornost bo namenjena uveljavljanju vprašanj na področju vzgoje in izobraževanja, zdravstva in socialnega varstva. Ob vsem tem pa bodo morali vsi občinski komunisti stalno skrbeti za dvigovanje nivoja lastne idejnopolične usposobljenosti. Predvsem z individualnim študijem, pa tudi z vključevanjem v zahtevnejše oblike marksističnega izobraževanja.

MARKO JENŠTERLE

DELITEV BONOVA OBDOBJE APRIL-JUNIJ 1984

Delitev bonov za registrirana motorna vozila, neregistrirana in neidentificirana motorna vozila ter kmetijske stroje bo:

1. V krajevni uradu MOTNIK za krajanje KS Motnik in KS Špitalič
2. V krajevni uradu LAZE za krajanje KS Tuhinj, KS Šmartno in KS Sela
3. V združenem domu SREDNJA VAS za krajanje KS Srednja vas in KS Sela
4. V KINO DOM KAMNIK za krajanje KS Kamnik Center, KS Mekinje in KS Tunjice
5. V gasilskem domu STRANJE za krajanje KS Kamniška Bistrica, KS Godič in KS Črna v SREDNJEŠOLSKEM CENTRU RUDOLFA MAISTRA za krajanje KS Novi trg, KS Nevlje ter KS Vranja peč
7. V prostorih SKG Kamnik za krajanje KS Zaprice in KS Perovo
8. V KINO DOM DUPLICA za krajanje KS Duplica
9. V KULTURNEM DOMU ŠMARCA za krajanje KS Šmarca in KS Volčji potok
10. V krajevni uradu KOMENDA za krajanje KS Komenda, KS Moste in KS Križ
11. V prostorih OBČINE KAMNIK za samostojne obrtnike
12. V prostorih KS PODGORJE za krajanje KS Podgorje
13. V prostorih za CENTRA SOCIALNO DELO, Titov trg 9 za imalidne osebe

za registrirana motorna vozila v občini Kamnik pa tudi:

1. V prostorih DO »STOL« za delavce te organizacije
2. V prostorih DO »TITAN« za delavce te organizacije
3. V prostorih DO »SVILANITI« za delavce te organizacije
4. V prostorih DO »ETA« za delavce te organizacije
5. V prostorih SGP »GRADITELJ« za delavce te organizacije
6. V prostorih DO »UTOK« za delavce te organizacije
7. V prostorih DO »ALPREM« za delavce te organizacije.

DELITEV BONOVA

1. KS: 29. 3. in 30. 3. 1984 od 9. do 19. ure
2. OZD: 28. 3. 1984

OPOZORILO:

Lastniki motornih vozil dvignejo bone na veljavno prometno dovoljenje za vozila, ki so registrirana v občini Kamnik, za neregistrirana vozila in stroje pa na podlagi računa, garancijskega lista ali drugega dokumenta, s katerim dokažejo lastništvo.

Upravičenci, ki nimajo navedenih dokumentov in so do sedaj dvigali bone na podlagi lastne izjave (listkov), lahko dvignejo bone samo v svoji KS z listkom, na katerem je že vtisnjena štampiljka prejšnjih delitev.

Upravičence do bonov ponovno opozarjamo, da bone dvignejo na delilnih mesith po KS in OZD v navedenih terminih, ker bo upravni organ za notranje zadeve v bodoče praviloma bone izdajal samo vsako prvo sredo v mesecu.

Podrobnejše informacije dobite na oddelku za notranje zadeve.

ODDELEK ZA NOTRANJE ZADEVE OBČINE KAMNIK

Menda je večina posebnih poročevalcev z lausanske konference o libanonski nacionalni spravi opazila podrobnost, ki pa ni imela le simboličnega značaja. Voditelj libanonskih Druzov, torej ene izmed pomembnih političnih in verskih predstavnikov v Libanonu, Valid Džumblat si je po končani konferenci pri tamkajšnjem orožarju kupil naj sodobnejši revolver. Prevedeno v aktualne politične in vojaške razmere v tej majhni bliž-

kompromis, torej sporazum med vsemi sprtnimi stranmi. Sedaj se je iz tega izscimil zgolj nekakšen sporazum v štirih točkah, ki naj bi ohranil ugled njenim udeleženkam in kolikor toliko zagotovil nadaljnja pogajanja. Sorazmerno preprosta diplomatska latovščina tudi v tem primeru ni mogla skriti vseh revnosti takšnega sporazuma, in prav tega se v Libanonu prav dobro zavedajo, saj se vsi bolj ali manj temeljito pri-

Izgubljena konferenca o narodnostni spravi

njevzhodni državi - konferenca je bila toliko kot neuspešna, orožje bo še zmeraj imelo večjo vrednost kot besede.

Ze deveto leto teče državljanska vojna v Libanonu, nekdanji Švici Bližnjega vzhoda. Kdo bi pravzaprav vedel, koliko poskusov je bilo, da bi se prelivanje v tej narodnostno, politično in versko tako heterogeni državi končalo. Nesporno dejstvo je, da noben ni prinesel trajnejšega miru, in kar je še pomembnejše, nacionalnega sporazuma. Pred sedanjjo konferenco voditeljev vseh sprtnih strani so nekateri prepričljivo napovedovali »zgodovinski

pravljajo na nadaljevanje sporazumov.

Kaj bi lahko prineslo mir v državo? Teško je reči, nedvomno pa bo držalo, da sedanjji predsednik Amin Džemajel ni tisti človek, ki bi lahko prevzel vlogo osebnosti vsenacionalne sprave. Tudi vojaško in politično se nobena stran ni tako okrepila, da bi imela dovolj moči za trdnejšo uveljavitev svojih zamisli in načel. In vse dotlej bodo obiski v trgovinah z orožjem za precej Libanoncev stvar preživetja in ne le obisk, s katerega bi staremu in dobremu prijatelju prinesli »dobre spominček. J. Kovačič

OD VSEPOVSOD

● Tudi prestopni dan se pozna

LJUBLJANA – Naj je še tako nenavadno, vendar je res, da se letošnji februar zaradi svoje »prestopnosti« pozna tudi v industrijski proizvodnji. Februarja je namreč slovenska industrija izdelala za 7,1 odstotka več kot februarja lani, vendar ta številka ne bi bila tako visoka, če mesec ne bi imel 29 dni, saj je prav prestopni dan prinesel h končni številki štiri odstotke. Sicer pa podatki dokazujejo, da v posameznih panogah niso bili tako uspešni, saj je kovinsko predelovalna industrija izdelala za 2,8 odstotka manj, izdelava vozil je bila za 13,9 odstotka manjša kot februarja lani itd.

● Manjši zunanjetrgovinski primanjkljaj

LJUBLJANA – V letošnjih dveh mesecih je Jugoslavija uvozila za nekaj več kot 187 milijard dinarjev, kar je za šest odstotkov manj kot v lanskih dveh mesecih, izvozila pa je za 177 milijard dinarjev, kar je za pet odstotkov več. Po teh podatkih znaša letošnji dvomesečni zunanjetrgovinski primanjkljaj 10,67 milijard dinarjev in je za 65 odstotkov manjši kot lani. Slovenija je v tem času uvozila za nekaj več kot 33 milijard dinarjev, kar je za šest odstotkov več kot lani, izvozila pa je za devet odstotkov več.

● Les so izvažale tudi mlekarne

BEOGRAD – Z izvozom lesa in lesnih izdelkov se je lani v Jugoslaviji ukvarjalo 278 delovnih organizacij iz različnih dejavnosti. S tem izvozom so se ukvarjale tovarne kemičnih izdelkov, predelovalci kovin in celo mlekarne. Kot vse kaže, je bil izvoz vsaj po obsegu precej velik, zaslužek pa ne, saj znaša »le« 873 milijonov dolarjev. V splošnem združenju za predelavo lesa so ob tem menili, da je to tudi posledica slabe organiziranosti.

● V Beogradu manj nezaposlenih

BEOGRAD – V začetku tega leta je bilo v Beogradu brez dela 59.600 ljudi, kar je 5000 manj kot lani v tem času. Prav zaradi tega podataka menijo, da so v našem glavnem mestu ustavili naraščanje nezaposlenosti. Precej se je zmanjšalo število brezposelnih s srednjim in osnovno izobrazbo, ne pa tudi z višjo. Zanimiva je tudi struktura nezaposlenih: med nezaposlenimi z visoko izobrazbo je 961 ekonomistov, 701 pravnik, 215 politologov, 206 inženirjev arhitekture in 170 strojnih inženirjev.

● Veliko »večnih« študentov

TITOGRAD – Jugoslovanske univerze oziroma fakultete imajo tako ali tako težave s tistimi, ki se le vpišejo, a ne študirajo resno. Tako sedaj v Črni gori ugotavljajo, da kar 60 odstotkov študentov ne konča študija pravočasno oziroma da v rednem roku diplomira le vsak šesti. Zanimivo je, da so študentje v poprečju na elektrotehniški fakulteti študirali od 5,2 do 8,8 leta, na metalurški 8,1 in na strojni 7,8 leta.

Zaostajanje za resolucijskimi cilji

Zaostrene gospodarske razmere in neugodna gospodarska gibanja so vplivali tudi na doseganje načrtovanih ciljev kamniškega gospodarstva za leto 1983. O uresničevanju resolucije za leto 1983 je na ponedeljkovi seji (26. 3.) razpravljala občinska izvršna svet, v naslednjem obdobju pa bo o analizi uresničevanja resolucije in stališčih izvršnega sveta stekla širša razprava.

Pomanjkanje surovin, reprodukcijskih materialov, težave z likvidnostjo, ponekod pa tudi pomanjkanje delavcev, so prispevali svoje k doseganju obsega proizvodnje, ki se je lani v primerjavi z letom 1982 povečal za 0,6 odstotka oziroma 2,9 odstotka manj kot je bilo načrtovano. (Količinsko se je proizvodnja povečala v Menini, Utoku, Kemijski industriji Kamnik, manjša kot leta 1982 pa je bila v Eti, tozdu Trival in tozdu Kalcit, pa tudi v Titanovem tozdu kovinskih izdelkov in livarni ter v Stolu).

Izvoz na konvertibilno območje je bil tudi v letu 1983 opredeljen kot najpomembnejša naloga gospodarstva. Vendar pa so naše delovne organizacije namesto 19 odstotnega povečanja izvoza na konvertibilni trg dosegle 4 odstotke manjši izvoz kot leta 1982, skupni izvoz pa je bil manjši za 14 odstotkov. Taki rezultati so predvsem posledica dejstva, da štirje največji občinski izvozniki, Stol, Titan, Utok in Svilanit, ki skupaj ustvarijo 80

odstotkov vsega izvoza v občini, lani niso dosegli takih rezultatov kot leto poprej. Uvoz (v glavnem repromaterial) se je v primerjavi z letom 1982 zmanjšal za 4 odstotke, tako da je bil lani delež uvoza v izvozu 59 odstotkov.

● V kmetijstvu so bili doseženi boljši rezultati, saj se je odkup mesa v primerjavi z letom 1982 lani povečal za 23 odstotkov in je znašal prek 522 ton žive teže, mleka za 16 odstotkov (prek 3 milijone litrov), krompirja za 60 odstotkov (prek 548 ton). Največje povečanje je bilo doseženo pri odkupu mladih pitanih govedinj (prek 424 ton) in telet za nadaljnje pitanje (prek 50 ton žive teže). V zasebno kmetijstvo je bilo lani usmerjenih prek 11 milijonov din posejil, prek samoupravnega sklada za pospeševanje kmetijstva pa še prek 24 milijonov nepovratnih sredstev.

Celotni prihodek kamniškega gospodarstva je lani znašal 19,1 milijarde din ali 41 odstotkov več kot leta 1982 – ustvarilo ga je 8.551 zaposlenih ali 0,9 odstotka več kot leto poprej. Večji del celotnega prihodka je bil ustvarjen na domačem trgu (67%), 10,7 odstotka celotnega prihodka je bilo ustvarjenega z izvozom, 19,1 odstotka s prodajo med organizacijami združenega dela. V celotnem prihodu je tudi 118 milijonov tečajnih razlik

Izvršilni odbor OO sindikata delavcev pri zasebnikih Kamnik ponovno sklicuje

letni občni zbor vseh delavcev pri zasebnih delodajalcih, v četrtek 29. 3. 1984 ob 18. uri v sejni sobi občine Kamnik II. nadstropje

Pričakujemo polnoštevilno udeležbo, le tako bo omogočeno nadaljnje delo sindikata.

Gradnja zaklonišč v občini Kamnik

Kljub temu, da je bilo v glasilu Kamniški občan že objavljeno pojasnilo v zvezi z gradnjo zaklonišč v občini Kamnik, posamezniki še vedno dvomijo v sprejeto politiko o gradnji zaklonišč in v smotrno porabo sredstev, ki se zbirajo na posebnem računu za gradnjo zaklonišč. S svojim neodgovornim ravnanjem povzročajo nezadovoljstvo občanov, hkrati pa izkazujejo nezaupanje do izvajanja z odlokom sprejetih določil.

Zato ponovno objavljamo obrazložitev posameznih določil dosedaj sprejetih odlokov o gradnji in adaptaciji zaklonišč v občini.

Skupščina občine Kamnik je v skladu z Zakonom o ljudski obrambi (Ur. list SRS, št. 23/76) februarja 1977. leta sprejela Od-

lok o gradnji in adaptaciji zaklonišč v občini Kamnik. Objavljen je bil v Uradnem listu SR Slovenije, št. 5/77.

Marca 1978. leta pa je občinska skupščina Kamnik sprejela Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o gradnji in adaptaciji zaklonišč v občini Kamnik, ki je bil objavljen v Uradnem listu SRS, št. 5/78. S tem odlokom so bila na osnovi ocene ogroženosti na novo določena območja, na katerih je obvezna gradnja individualnih zaklonišč osnovne zaščite odpornosti 1 atm nadpritiska. Pod ta območja spadajo naslednje krajevne skupnosti oziroma naselja: Kamnik, Duplica, Šmarca, Moste, Komenda-naselja Komenda, Potok, Breg, Nasovče in Klanec.

Decembra 1983. leta je Skupščina občine Kamnik v skladu z Zakonom o splošni ljudski obrambi in družbeni samozasčiti (Ur. list SRS, št. 35/82) sprejela Odlok o zakloniščih in drugih zaščitnih objektih v občini, ki je bil objavljen v Uradnem listu SRS, št. 41/83. Novi odlok predpisuje stopnjo odpornosti za individualne graditelje, ki znaša 50 KPa ali 0,5 atm nadtlaka. Namen gradnje zaklonišč je dvonamembnost prostorov, tako da jih je v miru mogoče uporabljati v druge namene.

V industrijskih objektih, objektih kjer se zbira večje število ljudi in večjih stanovanjskih objektih, je potrebno graditi zaklonišča osnovne zaščite odpornosti 1 atm nadpritiska, ne glede na to, če so ti objekti zunaj območja gradnje zaklonišč.

Zasebni graditelji stanovanjskih stavb morajo s svojimi sredstvi v stavbah zgraditi zaklonišče, če je zgradba na območju gradnje zaklonišč. Isto velja tudi pri adaptaciji stavb, če gre za povečanje koristne površine in je za to potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje. V kolikor zaklonišča iz tehničnih razlogov (talna voda in podobno), katere določa Pravilnik o tehničnih normativih za zaklonišča (Ur. list SFRJ, št. 55/83), ni mogoče graditi, mora investitor dobiti soglasje od Upravnega organa za ljudsko

obrambo, da lahko odstopi od gradnje zaklonišča. Vendar morajo investitorji, ki so oproščeni graditve zaklonišča, plačati pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja prispevek za graditev zaklonišč v višini 4% od gradbenih, obrtniških in instalacijskih del. V tej ceni pa nista upoštevani oprema in zunanja ureditev okolice objekta.

Cena objekta se ugotovi na

Krajevne skupnosti Kamnik	2.750 oseb
15 zaklonišč s skupno zmogljivostjo	
Krajevna skupnost Duplica	600 oseb
3 zaklonišča s skupno zmogljivostjo	
Krajevna skupnost Šmarca	500 oseb
3 zaklonišča s skupno zmogljivostjo	
Krajevna skupnost Komenda	500 oseb
3 zaklonišča s skupno zmogljivostjo	
Krajevna skupnost Moste	600 oseb
3 zaklonišča s skupno zmogljivostjo	

osnovi predračuna, ki je sestavni del tehnične dokumentacije in ga je izdelala pristojna projektantska organizacija ter ne sme biti starejša od enega leta.

Imetniki stanovanjske pravice in uporabniki poslovnih prostorov v družbeni lastni na območjih, naseljih in objektih, kjer je obvezna graditev zaklonišč, in ta zaklonišča niso zgrajena, plačujejo prispevek za zaklonišča v višini 3% letne stanarine oziroma najemnine. Za obračun in plačilo prispevka za zaklonišča od stanarin in najemnin skrbi Stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kamnik.

Lastniki stanovanjskih, poslovnih, počitniških in drugih stavb in prostorov ter dela stavb in imetniki pravice uporabe na tih stavbah in prostorih plačujejo letni prispevek za zaklonišča na območjih, kjer je obvezna graditev zaklonišč in ta niso zgrajena, v višini 0,06% vrednosti stavb, prostorov, delov stavb oziroma osnove za obračun amortizacije.

Ta sredstva, ki se zbirajo na posebnem računu iz prispevkov za zaklonišče, se lahko namenijo le za izgradnjo in adaptacijo javnih zaklonišč v občini. Javna zaklonišča pa so namenjena vsem občanom, ki bi bili ob času nevarnosti v njihovi bližini.

Za zbiranje sredstev za graditev javnih zaklonišč je pristojna Uprava za družbene prihodke v občini. Sredstva za javna zaklonišča razporeja in o njihovi uporabi odloča Svet za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozasčito, prav tako pa je poraba teh sredstev pod stalno kontrolo republiškega sekretariata za ljudsko obrambo.

Prioritetni vrstni red gradnje javnih zaklonišč v občini določa Svet za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozasčito. Na podlagi ocene ogroženosti in študije zaklanjanja se bo na območju občine Kamnik gradilo naslednje število javnih zaklonišč po krajevnih skupnostih:

Vsa dosedaj zbrana sredstva iz prispevka za zaklonišča so bila vložena v izgradnjo javnega zaklonišča pri avtobusni postaji, katerega zmogljivost znaša 2x200 zakloniščnih mest. Zaklonišče bo predvidoma predano v osnovni namen v mesecu marcu 1984. Poleg izgradnje zgrajenih javnih zaklonišč bodo morale zgraditi ustrezna zaklonišča vse organizacije združenega dela na območju celotne občine najkasneje do leta 1997 z okoli 6000 zakloniščnimi mesti.

Da smo v preteklih letih zares pravilno in namensko porabili sredstva za izgradnjo javnih zaklonišč je bila tudi ugotovitev Republiškega sekretarja za ljudsko obrambo tov. Martina Koširja, ki si je pretekli teden zaklonišče tudi ogledal in pohvalil smotrno bodoče dvonamensko koriščenje zakloniščnih in nadzakloniščnih prostorov za potrebe teritorialne obrambe, občinskega centra za obveščanje, civilne zaščite, Rdečega križa in za skladiščne potrebe blagovnih rezerv.

Občane obveščamo, da lahko vse informacije v zvezi z gradnjo javnih zaklonišč in plačevanjem prispevka za zaklonišča dobijo na Oddelku za ljudsko obrambo občine Kamnik.

ODDELEK ZA LJUDSKO OBRAMBO

Turistična ponudba – skupna skrb

Občni zbor Turističnega društva – Kamnik je bil 2. marca v dvorani nad kavarno Veronika. Od povabljenih članov in ljubiteljev turizma se je zboru udeležilo okrog 100 ljudi. Iz družbeno-političnih organizacij je bil prisoten samo predsednik občinskega sindikalnega sveta, mnogi od povabljenih pa na zbor niso prišli. Prva vrsta sedežev, namenjena vabljenim gostom, je bila torej prazna. Društveni funkcionarji so bili užaljeni spriču takega odnosa do turistične dejavnosti.

Občni zbor je bil pester in zanimiv. Podana so bila poročila predsednika Staneta Marcijana, tajnika Štefana Repanška, blaginjaka Božene Griljeve, dr. Nika Sadnikarja, odgovornega za propagando in Janeza Repanška, odgovornega za gospodarstvo. Iz vseh teh poročil je bilo moč ugotoviti, da je bilo delo društva razgibano, vendar ne brez problemov. Glede na vse večje uveljavljanje turistične dejavnosti, ponudbe in povpraševanja, bi bilo nujno in edinele spodobno sodelovanje vseh občanov – krajanov. Sodelovanje naj bi bilo na vseh področjih dela, predvsem pa v akcijah za čisto okolje, prispevku k lepšemu videzu mesta, udeležbi na vzgojnih predavanjih, skrbi in ohranjanju naravnih lepot, vključevanju v ekološke akcije. Vsak občan bi moral biti tudi član turističnega društva. Cilji turistične popestrene dejavnosti dajejo možnost vsem občanom, predvsem pa mladini, da se bodo aktivirali kot člani društva.

Občni zbor je bil seznanjen s podrobnostmi izvajanja nalog iz programa za preteklo mandatno obdobje, med katere vsekakor sodijo večje turistične atrakcije (vlak prijateljstva, slovenska ohcet, praznik narodnih noš, razstava obrti in sejem, organizacija izletov in predavanj).

Turizem pomembno vpliva na širši gospodarski in družbeni razvoj. Sedanja skromna turistična ponudba se mora preoblikovati, dvigniti je teba kmečki turizem, turistično kulturo občanov in krajanov. Skupne akcije s krajevnimi

skupnostmi bi prispevale do vidnih rezultatov. Za izvrševanje vseh ostalih akcij, predvidenih po programu dela, pa so zadalžene vse družbenopolitične organizacije, podjetja, KS in občina Kamnik.

Turistično društvo je v poslovnem letu 1983 uspešno poslovalo, saj so prihodki pokrili vse odhodke in ostalo je še nekaj rezerve za letošnje leto.

Občni zbor je sklepal tudi o spremembah in dopolnitvah pravil, tj. člena, ki spreminja področje delovanja društva. Tako TD Kamnik sedaj deluje na celotnem območju mesta Kamnik ali vseh petih krajevnih skupnosti in najbližji okolici, tesno pa sodeluje z ostalimi društvi v občini.

Razprava je bila živahna in se je zadrževala na vprašanih aktivnosti vseh občanov in krajanov, ki jim ni tuja skrb za zdravo življenje in delovno okolje, vzgojo članstva, kulturno življenje, turistične zanimivosti, prireditve itn. Lotevala se je vprašanja Vasena, Kamniške Bistrice, sprejemanja gostov in uristične ponudbe, gostinske ponudbe, preureditve mestnega središča, turistične ponudbe pobratenim mestom, predvsem pa prizadevanja za lepši videz mesta, ulic, posameznih stavb in naselij.

Program dela za leto 1984 ima dva dela. Prvi ne spada v pristojnost društva, vendar je naloga tega, da sodeluje pri realizaciji in opozarja na odpravo pomanjkljivosti vse odgovorne. Za drugi del programa je odgovorno turistično društvo, poleg tega pa še krajevne skupnosti, člani društva, turistični podmladek ali vsi krajan.

Občni zbor je objavil volitve in je potrdil tudi finančni program društva, ki za realizacijo in poslovanje potrebuje skupaj 450.000 dinarjev.

Sprejel je tudi sklep, da za dolgoletno in zaslužno delo TD Kamnik imenuje s posebno listino kot častnega člana društva dr. Svetozarja Franterja, Petra Klavčiča in Maro Pucljevo.

– Džm –

Neaktivnosti ne more premagati en sam človek

V OO ZSMS Center smo tokrat že četrtri v zadnjih dveh letih zamenjali vodstvo in nekatere člane predsedstva. To vsekakor ni najboljša rešitev naših vseh večjih težav pri delovanju, a nekakšen začetek vsekakor je.

Mladinci so vse manj zainteresirani za delo v mladinski organizaciji in le delno to lahko opravimo s slabim delom predsednika in ostalih aktivnih članov. Že dolgo se sprašujemo, kam bo vse to pripeljalo in ni redko tudi mnenje med samimi mladimi, da mladinska organizacija sploh ni potrebna, ker ničemu ne služi, ničesar ne nudi. Je to res? Prav gotovo delno je, toda mnenja sem, da je prišlo do tega v veliki meri zaradi naše lastne neaktivnosti in nezainteresiranosti, da bi kaj dosegli po tej poti. Predsednik pač lahko vodi mladinsko organizacijo, če je zelo prizadeven,

Zapolnim KV mizarja in delavca za priložitev mizararstva. Mizarstvo Vrhovnik, Tunjice 24/a, Kamnik.

Prodam dobro ohranjen kavč in dva fotelja. Tel. 831-840 (v večernih urah).

MONTAŽA TV anten. Marija Zibelnik, Zavrti 5, Mengač, tel. 737-194.

SERVIS ŠIVALNIH STROJEV. Tine Klančar, Čufarjeva 6, Vir pri Domžalah. Odprto od 14. do 18. ure, sobota od 8. do 12. ure.

lahko organizira celo kakšen ples, tekmovanje, proslavo... potem pa se konča. Ne more en sam človek narediti iz osnovne organizacije tisto, kar naj bi bila.

Ne samo pri nas, pač pa v veliki večini OO se ukvarjajo s problemom neaktivnosti, s problemom, kako pritegniti mlade za delo, ki navsezadnje ni »kaprica« nekaterih posameznikov, pač pa za delo, ki naj bi bilo v interesu vseh. Poskušali smo z menjavo vodstva, kot smo naredili sedaj, z različnimi prireditvami (tekmovanja, večeri ob glasbi, predavanja z diapozitivi, izletji), skratka s stvarmi, ki naj bi privlačile vsakega, ki čuti vsaj malo življenja v sebi. Pa nič. Nekaj časa je bilo bolje, pa smo pristali spet tam, kjer smo bili. Koliko časa bodo nekateri posamezniki še pripravljali delati za druge? V načrtu imamo nekaj precej zanimivih stvari, ki nam bodo v pomoč, a vse to le ni. Poleg tega pa imamo še prostorske težave in menimo, da bi v Kamniku nujno mladina morala dobiti svoj stalen prostor, ki bo namenjen plesu, klepetu, proslavam...

Lahko je namreč napisati v program: organizacija zabavno-glasbenega večera, a nimamo možnosti, da bi to izvedli. Z našimi finančnimi sredstvi ne moremo najeti niti male dvorane kina Dom. Nedavno tega smo ta problem izpostavili na sestanku OO ZK, pa smo kot odgovor slišali, da so mladi že imeli svoj prostor, pa so ga pošteno »izkoristili«. Mar bosta še dve generaciji plačevali za »grehe« naših starejših

kolegov? Pri vsem tem pa smo očitkov, da mladina hodi le po gostilnah, namesto da bi se s čim ukvarjala, že tako navajeni, da jih sploh ne slišimo več. Ne rečem, da bi s prostorom čez noč rešili ta problem, a vsaj za nekatero bi bila to možnost, da svoj prosti čas preživimo na drugačen in morda bolj koristen način. Samo približno mi je mogoče uspelo prikazati problem, ki ni tako majhen, kot se zdi na prvi pogled in v mestih postaja celo iz dneva v dan bolj aktualen. Na tak način pa, kot smo se doslej lotevali reševanja, res še dolgo ne bo nobenih sprememb.

Hkrati s tem, ko v naši osnovni organizaciji poskušamo delati, ko se otepemo s takšnimi in drugačnimi težavami, nam je jasno, da bo to kmalu res še »kaprica« nekaterih posameznikov, če ne bo mladinska organizacija med mladino dobila svoje prave vloge in predsvem, če mladina nasploh ne bo deležna malo večje pozornosti in razumevanja s strani družbe.

Nadomestne volitve smo izvedli v četrtek, 15. marca 1984, sprejeli pa smo tudi delno spremenjen program dela. Izvoljeni so bili: Matevž – predsednik, Milan – sekretar, Andrej – blagajnik, Brigita – tajnik, komisija za MPD – Dani, kultura – Mojca in Dušan, informiranje – Damjan, šport – Jani in Irena in kadrovska komisija – Tatjana. Vse podrobnejše informacije o delovanju pa lahko tisti, ki ga zanima, prebere v naši vitrini v mestu.

Brigita Radej

Velik nakup knjig v kamniški knjižnici

Grobi statistični podatki za leto 1983 za kamniško knjižnico kažejo razveseljiv dvig. Obisk se je povečal za 1/7, izposoja knjig se je dvignila domala za tretjino, le nakup je ostal številčno enak, torej visok. Število novopisanih knjig so povečale darovnice Občinskega komiteja, tov. Eržena iz Kamnika s po 250 izvodi ter Kulturne skupnosti Slovenije. Vseh darovanih knjig je bilo preko 1100, torej odpade na odkup 2800 izv., kar je nekaj izvodov manj ko v letu 1982.

Kratek statistični prikaz za leto 1983:	
Vpisanih nakup	49.095
obisk	3.893
izposoja	21.800
finan. sredstva	41.000
	1,10 mil. din za knjige

Obiskovalci so z naklonjenostjo in pohvalo sprejeli podaljšanje izposoje v večerne ure. V ponedeljek in v sredo je pravzaprav celodnevna izposoja, ki omogoča obisk tudi aktivnemu delu prebivalstva in zaposlenim zunaj Kamnika.

Stalnih obiskovalcev je vedno manj, takozvanih živih, rednih je okrog 2000. To ni veliko v primerjavi s številom občanov, vendar ponese domov dobesedno, desetine knjig, torej ne samo za svoje branje, temveč za rodbinske člane. To povečano izposajo zapažamo zlasti po uvedbi celoletne članarine. Morda je ta pritisk pripisovati tudi silni podražitvi knjig, tako leposlovnih, ki stanejo v povprečju od 80–100 tisoč S din, kakor strokovnih, katerih cena je za tretjino višja. Vsa sredstva za potrebe knjižnice zagotovi Kulturna skupnost Kamnik prek Kulturnega centra, katerega delovna enota je knjižnica.

Zamudnina, ki znaša 1,00 din za knjigo na zamudni dan, ni visoka, se pa pri nemarnem vračanju hitro nabere, kar pri nekaterih povzroča hudo kri. Res pa je, da takšno nedisciplinarno vračanje onemogoča hiter pretok novitet. Razburjenje pa je največje pri netočnih vračevalcih. Zato bo zamudnina ostala na isti višini, le da se bo dosledneje terjala.

Obisk, ki je po spremembah urnika pred tre-

mi leti zelo upadel, od skoro 29 tisoč, na 19 tisoč, se zopet opazno dviguje. Letos beležimo okrog 22 tisoč obiskovalcev od tega 14 tisoč odraslih in prek 8 tisoč pionirjev. Izposoja knjig se za kamniške prilike skokovito dviga. Od predlanskih 31 tisoč (izvodov) se je lani povzpela na domala 41 tisoč letnega prometa. Prepričani smo, da bise ob boljši ponudbi to število v stabilizacijskih časih gotovo povečalo. Pri ponudbi pa je glavna zavora prostorska stiska, ki ne dovoljuje celotne ponudbe, svobodnega in lahkega pregleda in obhoda. Finančna sredstva so sicer dovoljevala dober nakup, le v poslednjih dveh, treh mesecih je nekoliko upadel. Nepredviden porast cen, je torej imel svoje posledice. Tudi dostava iz Ljubljane ki je kasnila, ali sploh zatajila, je prispevala k omejeni ponudbi. S prenosom nakupa v kamniško knjižnico, upamo, da se bomo tem neveselostim izognili. Brezup, ki zajema kamniške knjižničarje in mnoge iskrene bralce v skoraj brezizhodnem odklanjanju, spreminjanju in predlaganju predlogov za rešitev stiske oziroma povečanju knjižnice je menda konec. Glede gradnje kulturnopotrošniškega centra, v katerega menda ni nihče resno verjel, nudi pa bi nove prostore knjižnici, ni več kaj slepmišati. Gradnje ne bo.

Sedaj se kaže možnost preselitve prek Bistrice, za mostom. Predvidoma bi knjižnica dobila vsaj 4x večjo površino od zdajšnje, je lega ni najugodnejša: nekako od rok, kar včasih odločilno vpliva na obisk.

Verjetno ostale ugodnosti odtehtajo manj ugodne strani. Menda so družbenopolitične organizacije in izvršni svet občinske skupščine že razpravljali o tej možnosti. Vsi upamo, da bi resna pobuda rodila skorajšen sad.

Vsekakor je treba rešiti vprašanje dolgoročno, le-to zagotavlja uspeh in plodno delovanje in zagovarja stroške, ki brez dvoma ne bodo nizki. Upamo, da denar ne bo vprašanje za zadeve, ki bi morale biti že pred časom rešene in bodo terjale še večje stroške, če jih bomo zavlačevali.

Z. S.

IVAN SIVEC (5)

Ob 200-letnici smrti Petra Pavla Glavarja

24. januarja letos je minilo 200 let, kar je ugasnilo življenje enemu izmed pomembnejših slovenskih mož – Petru Pavlu Glavarju. Ne samo naša zgodovina, ampak tudi evropska in svetovna mu priznava častno mesto v dobi razsvetljenstva – kot prvemu piscu slovenskega strokovnega dela o čebelarstvu in drugih del, kot pobudniku in mecenu šole v slovenskem jeziku, kot ustanovitelju bolnišnice in knjižnice v Komendi, pa tudi kot vsestransko razgledanemu dušnemu pastirju, dobremu gospodarju, velikodušnemu podporniku in nasploh enemu izmed najpomembnejših izobražencev osemnajstega stoletja.

BOLNIŠNICA ZA REVNE LJUDI

Glavarjeva oporoka Tudi tokrat nam bo vodič razprava dekana V. Demšarja, ki je o komendski bolnišnici največ tudi napisal in pričel.

»Jaz, P.P. Glavar, svetni duhovnik in lastnik graščine Lanšprež, po resnem premisleku, da ni nič bolj gotovega od smrti, pa tudi nič bolj negotovega kot čas smrti, zavedajoč se oslabeledosti svojega telesa in pri polni zavesti in da ne bi po mojem časnem odhodu nastali morebitni spori glede moje imovine, sem dobro razmislil in določil...« da so glavni in popolni dediči njegovega premoženja revni in nemogli bolniki brez razlike stanu iz komendske fare na Gorenjskem in izmed podložnikov lanšpreške graščine – pred vsemi drugimi.

Ti bolniki naj se iz celotnega premoženja lanšpreške graščine, ki naj se proda, oskrbujejo z vsem, kar bolnik potrebuje. Sezi da naj se potrebna zgradba v Komendi sv. Petra na Gorenjskem, kjer je – tako pravi P. P. Glavar sam – »večino svojega premoženja s svojo prizadevno dejavnostjo in trudom kot začasni upravitelj imenovane Komende, tudi pridobil.«

Tako je bila napisana Glavarjeva oporoka, testament, pet dni pred smrtjo na Lanšprežu v Mirenski dolini, kjer je Glavar preživljal svojih zadnjih sedemnajst let.

Kot smo omenili že v prvem nadaljevanju, je bil P. P. Glavar dan v rejo v Vopoltje, kjer je odrasčal, potem pa se v Ljubljani tudi šolal, skupaj s svojim krušnim bratom Jernejem Basajem. Življenjsko naključje je naneslo,

da sta skupaj, v zelo kratkem presledku, tudi umrli. General Basaj, krušni brat, je namreč prišel h Glavarju na lanšprež na obisk, in tu za srčno kapjo umrl 16. 1. 1784 v Glavarjevih rokah. Glavar je bil tedaj že precej rahlega zdravja, prijateljstva smrt pa ga je tako potrla, da je sluteč tudi svojo bližnjo smrt naredil oporoko, osem dni po Basajevi smrti pa umrl tudi sam – 24. 1. 1784.

Za revne bolnike

Glavarjeva oporoka je doživela še veliko pretresov, preden je bila vsaj približno izvedena tudi v praksi. V celoti namreč ni bila izvršena, ker je vmes prišlo veliko drugih stvari, ki so dokazovale majhnost tedanjih vladnih krogov, tako lokalnih kot državnih.

P. P. Glavar je oporoko osebnopodpisal, poleg njega pa še priče: Anton Jelovšek, zdravnik, Jožef Ebert, ranocelnik, Franc

Gartner, vikar na Mirni, in Štefan Videtič, nadžupnik v št. Rupertu. Zaupnika oporoke pa sta bila Martin Jabačin, novomeški prost in Jože Temelj, komendski magister in Glavarjev podpiranec.

Izvršitelja Glavarjeve oporoke sta po navodilih sestavila ustanovno pismo z datumom 8. oktobra 1785. Po tem pismu naj bi se zgradila bolnišnica na parceli naspoti Glavarjeve benefiicije hiše. Parcelo je Glavar kupil še za časa svojega življenja in jo tudi za to določil. V bolnišnici naj bi bili posebej moški, posebej ženske, posebej pa tudi težji bolniki. Vsak bolnik naj bi bil oskrbovan z vsem, kar spada k zdravljenju in higieni.

Bolnišnica je bila namenjena za revne bolnike komendske fare in lanšpreških podložnikov. To pa je bilo za tiste čase nekaj izjemnega. Da bi se zdravili in negovali podeželski, revni ljudje! Glavarjeva oporoka prav zato marsikomu ni bila všeč in so podtaknili prenekatero poleno pod nogo pri njeni izvedbi. Vsota oporoke pa je bila seveda velika, zato je marsikoga mikala, da bi postavili bolnišnico v Kamniku, Ljubljani ali celo v Novem mestu.

Stalni zdravnik

Še danes si manjši kraji – po dvestotih letih – ne morejo omi-

sliti stalnega zdravnika, v Glavarjevih časih pa je bila takšna zahteva še toliko bolj »pre-drzna.«

P. P. Glavar je namreč v oporoki določil, naj bi imel v bolnišnici v Komendi stalnega zdravnika, ki »mora biti večš ljudskega jezika« in poln ljubeznivega odnosa do bolnikov. Zdravnik naj bi doma v večini sam pripravljaj zdravila, da ne bi bilo treba vsakega posebej iskati v mestni apoteki. Bolnike naj bi pregledoval zjutraj in zvečer. Vodil naj bi dnevnik, preko katerega bi lahko sledil bonikovi bolezni. V težjih primerih naj bi se posvetoval z okrajnim zdravnikom. Tudi o higieni in hrani je bilo točno določeno, koliko in kaj.

Težave s pridobitvijo stalnega zdravnika so bile velike, precejšnje tudi zato, ker so znali v glavnem vsi šolani ljudje le nemščino, Glavar pa je v oporoki izrecno naročil, da mora zdravnik znati slovensko.

Težko se je bilo tudi odločiti, ali naj bo ranocelnik oz. tako imenovani kirurg ali pa zdravnik z akademskim naslovom – doktor medicine.

Povrh so nastopile tudi težave s stanovanjem, s plačo in s še nekaterimi podrobnostmi, tako da je bilo težav glede stalnega zdravnika več kot dovolj.

Kljub vsemu v Komendi

Še prej pa je bilo treba seveda sezidati bolnišnico. Izvršitelja oporoke tega niti sama nista dočakala. Temelj je umrl 1797. leta, Jabačin pa še pred njim.

Še za časa Temeljevega življenja so nekateri sprožili zamisel, da bi Glavarjevo zapuščino – izkupiček prodane lanšpreške graščine – uporabili za bolnišnico usmiljenih bratov v Ljubljani. Temelj je to zahtevo odbil, da ni v skladu z Glavarjevo pravo naslednjo voljo.

Bolnišnica se je po Temeljevi smrti le začela graditi in to v Komendi! Gradila se je pod vodstvom upravitelja beneficiata Petra Janežiča, domačina. Zgradba je bila končana 1804. leta, opremljena pa v letu 1805. Tedaj se je vselil tudi zdravnik – kirurg

in dve strežnici z njim.

Med francosko zasedbo (Ilirska provinca) so bolnišnico razpustili, dohodke pa prenesli v Ljubljano. Po odhodu Francozov pa je zopet oživela oskrba domačih bolnikov v komendski bolnišnici.

Leta 1805 je bilo sprejetih dvanaest bolnikov, pozneje pa se je število precej povzpelo, tudi do tideset.

Trn v peti

Verjetno ima le malokatera bolnišnica pri nas za sabo tako burno zgodovino kot komendska, popolno sliko pa pokažejo številna prerekanja – tudi po časopisih – o tem trnu v peti marsikaterega veljaka.

Zaradi številnih bolnikov se je že po nekajdesetletnem delovanju pokazala potreba po razširitvi bolnišnice. Državna oblast, ki je bila varuh ustanove, je hotela velikansko glavnicno prenesti kam drugam.

V letu 1888 so ponovno oživeli predlogi, da bi kapital uporabili drugje. Kamniški župan se je zavzel seveda za Kamnik. Komendski bolniki naj bi imeli v tej bolnišnici celo nekaj prednosti. V Ljubljanskem zvonu se je razveljavila polemika, da je komendska voda neprimerna za bolnike, kraj pa močvirnat, kar pa so ovrgli strokovnjaki.

Zastopniki vseh sedmih županstev komendske fare so 3. Jun. 1898 sestavili posebno spomenico, s katero so zahtevali, da se Glavarjeva oporoka izvaja tudi vnaprej, ne pa, da se iz teh sredstev zida novo večje zdravilišče. Svetovali so tudi, naj se začne graditi iz teh sredstev le hiša za zdravnika, saj je bilo glede stanovanja precej težav.

Bolnišnico so le stežka obdržali v Komendi, pozneje pa so dosegli vsaj to, da so oskrbo bolnikov od 1901. leta naprej prevzele šolane usmiljene sestre iz Zagreba. Tedaj je bilo v Bolnišnici od 20–30 bolnikov.

Zgodilo pa se je še nekaj hujšega: Velikansko Glavarjevo glavnicno je deželna vlada na svojo roko vložila med 1. svetovno vojno kot vojno posojilo. Po vojni sredstev ni bilo več, oziroma minimalna, tedanja vlada pa je bila prisiljena vzdrževati bolnišnico do leta 1928, ko je popolnoma usahnil vir vzdrževanja (skrivnostna in čudna so pota usode, ne samo za človeka, ampak tudi za njegove ustanove...).

Glavarjeva bolnišnica je prenehala z delovanjem leta 1947, ko so bolnike in oslabeled preselili v mengeški in domžalski Dom počitka.

(prihodnjič: Glavarjeva knjižnica)

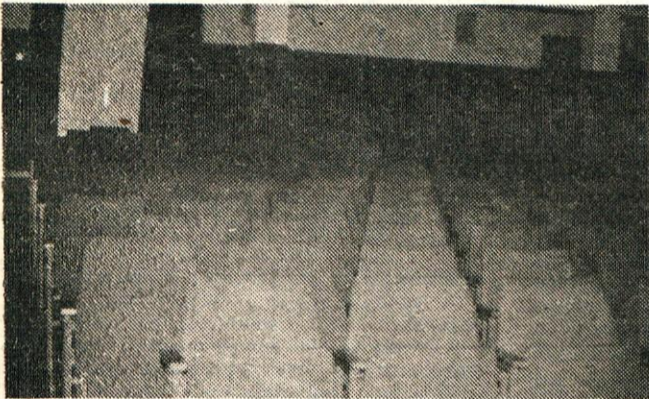

Obnovljena zgradba, kjer je bila Glavarjeva bolnica – foto Ciril Sivec

Župnišče in cerkev v Komendi – foto Ciril Sivec

Takole izgleda prenovljena dvorana v kulturnem domu v Komendi

Igralska skupina pred prvim nastopom v Komendi

Klobčič v Komendi

Klobčič je naslov komedije Josipa Kolarja, ki so jo uspešno odigrali člani Kulturno prosvetnega društva Janez Čebulj iz Komende pred polno dvorano gledalcev.

Sicer pa se je pravi klobčič odvijal te dni v Komendi. Obnavljali so dvorano v kulturnem domu. Kupili so nove stole in zavese, prepleskali so dvorano, za kino predstave so kupili novo ozvočenje in platno. Dramska skupina ima nove kulise. Vse to so omogočili Krajevna skupnost Kamnik, STOL Kamnik, Katja in Miha Tabernik, Franc Grošelj, Drago Žurbi in še veliko Komendčanov – prostovoljcev. Zastavljeni cilj so dosegli, sedaj pa jih čaka še veliko dela in odrekovanja, da bodo lahko zadovoljili krajanje s svojimi predstavami.

V nedeljo so se torej prebivalci Komende nasmejali igralcem Kulturno prosvetnega društva »Janez Čebulj« Komenda ob gledanju komedije KLOBČIČ. Pol ure pred predstavo nihče ni smel blizu igralcev, kajti trema jih je popolnoma spravila iz tira. Imali so vse vrste težav in se vsak po svoje pripravljali na nastop. Začelo se je!

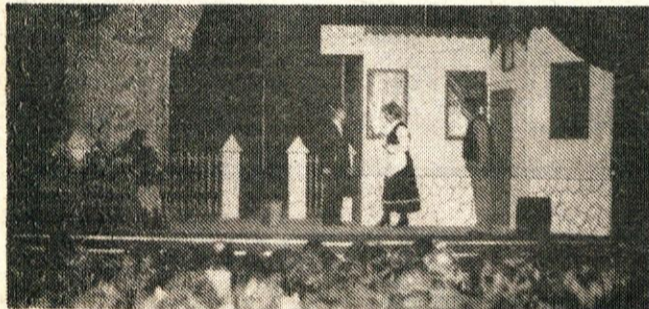
»Grem še enkrat poskusiti, pa če vse vrag vzame!« To so prve besede na odru, lahko pa smo jih slišali tudi pred dvema mesecema iz ust režiserja Valterja Horvata. Mladinci upajo, da mu ni žal, saj se vsi trudijo po svojih zmožnostih. Naj povemo, da je igralska zasedba izredno mlada. Več kot polovico je še dijakov ali študentov.

Najstarejši član je režiser Val-

ter Horvat, obenem pa igra tudi glavno vlogo vaškega posebneža Joža. Dani Zmrzlikarjeva imam že družino, zato je odigrala Rožo – gostilničarko. Tono-Joževu ženo – je predstavila Mojca Lah, čeprav je za to vlogo še nekoliko mlada, vendar dovolj izkušena. Trgovski potnik je bil Marko Dobnikar, ki se je v zadnjem dejanju poročil z Brigito Višnikar-Verico. Jerca in Luka sta se imela tudi rada. Kako, pa sta nam pokazala Bernarda Grošelj in Jože Bremšak. Iz Amerike se je vrnil Rozin bivši mož Jurman in zdelo se nam je, da ga je Marjan Žnidar kar lepo »zaigral«. Tako je bil ves Mihov trud zaman. Pa kako jo je osvajal Miro Osolnik! Anica se je sprijaznila s svojim novim očkom. Mija Sitar je bila zares zala hčerka. Seveda brez

furmanov in godcev ni šlo. Miro Kepic in Slavko Kremžar sta poskrbela za veselje. Teklo je vse tako, kot je potrebno, saj je imel vjeti v rokah predsednik Darko Hacin. S sceno, s katero so bili zadovoljni prav vsi, sta se izkazala Franc Grošelj in Ivan Martinaš. Če pa se je kje zataknilo, je prišepnila Slavi Lončar.

Na kratko smo vas seznanili z glavnimi igralci komenskega klobčiča, vendar jih sodeluje še veliko več. Seveda pa spremljajo Komendčane tudi mnoge težave in porazi, koga pa ne. Rešujejo jih več ali manj sami. »No, saj gre zaenkrat kar dobro, ne morem se pritoževati!« Tako pravi Roža in upamo, da se tudi igralci ne bodo preveč pritoževali. Le pogumno naprej, Komendčani! Z dobro voljo in medsebojnim razumevanjem boste še velikokrat razveselili vaše krajanje.

Občinstvo pozorno poslušala igrance in občuduje sceno, ki predstavlja Gostilno pri Rozi.

Nasmeh režiserja, ko mu člani KPD Janez Čebulj Komenda poklanjajo simbolični šopek nam pove, da so uspeli.

Navzgor se širi rožmarin...

... navzdol se nagelj vije...
Rdeča ruta, bel ošpet, dekletke razposajene,
širok klobuk, oj fant vesel, ki si prepeva eno.

Tako je pesem označila slovensko kmetijo, gospodinjino in njene moža, slovenskega kmeta. Pesem je v sebi nosila izročilo vse do današnjih dni. Hotela je mladim na najboljši način povedati, kako so ljudje živeli nekoč. Hotela je povedati na drugače kot govorijo knjige. Pesem je govorila z besedami ljudi, katere je opevala. V svojih verzih je skrivala ponos, radost, živahnost, zvitost, pa tudi žalost, zlo in hudobijo. Kako le naj bi pesem bila drugačna od ljudi, ko pa je izhajala iz njih? V sebi ni nosila le človeških lastnosti, ampak je ohranjala tudi običaje in navade naroda, ki bi ostale drugače zapisane le v knjigah. Tako pa jih je pesem približala spet nazaj narodu. Kadar se pod večer zasliši lepa slovenska narodna pesem, tedaj se mogoče kdo spomni njene izvora, besedila in tedaj mogoče: v pesmi išče življenje... v pesmi najde sebe...

»Slovenec sem!
tako so mati d'jali, ko so me dete pestovali...«

Slovenska mati je svojemu sinu ob zibelki pela, da je laže zaspal, ko pa je rasel, ga je vzgajala v trdnega kmeta. Vzor mu je bil njegov oče. Rad je imel živino, gozđ za hišo, zelene travnike in svoje polje. Vzel je sina s seboj, kadar je šel na polje in včasih se je naglas zamislil. Sinu je njegov pogovor zazvenel kot pesem. Pesem, ki je pela o ljubezni kmeta do polja.

»Polje, kdo bo tebe ljubil,
kadar bom jaz v grobu spal?
Iz dečka je kar celi mož postal.
Že je s fanti zvečer zapel na vasi,
ob košnjah je zapeljivo pomižnil
dekletu s srpom, tudi vasoval je že.
Njegovo dekletko bo prav kmalu
postalo njegova žena.
»Pod klančkom sva se srečala
prav mlo se pogledala...«
... se je spominjal.
»Vi ličeca rdeča, vi bistré oči,
kar vas sem zagledal, pokoja več ni.«

Ja, tako jo je ogovoril. Potem ji je s fanti zapel pod oknom, drugič pa je že nagovarjal lunco, naj mu sveti po poti. Vasoval in vasoval je, dokler se ni odločil in stopil k očetu.
»Dober večer, dober večer, stari očka voščim vam.
Al' mi daste svojo hčerko, svojo hčerko, al' pa ne?«

Potem je očka rekel ja, mamca je prikimala, hčerka pa stopila k njemu in mu obljubila večno zvestobo.
Kako hitro mineva čas. Njegov najstarejši sin mu veliko pomaga na kmetiji, mlajši pa sploh ne more verjeti, da mora k soldatom.

»Pobič sem star šele osemnajst let...
... kako bom soldat,
k' sem pobič premiad,
k' ne morem še puške držat.«
Poslavljal se je, kakor da jemlje slovo za vedno. Težko je bilo

zapustiti prijatelje, starše in dekleta. Dekle mu je ob slovesu pripela rdeč nagelj.

»... da ga boš nosil za spomin,
da se boš troštal z njim...«

»Vsi so prihajali, njega ni b'lo,
ko bi on vedel, kak men je hudo.
Dolgi in tako turobni so bili dnevi,
ko je bil daleč stran. Dan za dnem
ga je čakala, mu pisala pisma.

»... Tri leta te čakam,
te ljubim zvesto,
solzice pretakam,
zdihujem bridko...«

»Kadar boš nazaj prišel...
sladko se smejala bom,
ker te bodo videle spet moje oči.«

Vrnil se je. Z roko v roki sta pričela skupno življenje.

»Ljubezen je b'la...«, je rekla ona.

»Ljubezen je b'la...«, je rekel on.

»Ljubezen še bo...«, je rekla ona...

Kolikor ljudi, toliko čudi, toliko usod. Medtem ko eni pfejo ljubezen, drugi žejni hodijo mimo studenca.

»Da bi ja znala, ker je moj,
bi jemi dala pušlec necoj...
... jest sem pa jna revna stvar,
sam Boh ve, ke ja moj par...«

Drugo dekletko pa je bolj samozavestna.

»Vsazga od kraja še vzela ne bom,
ko čebela po rožah ga zbirala bom.«

»Spomlad prav lušno je, ko vse se veseli...
Prav lušno je polet, začenja rž cveteti...
Ko pride pa jesen, v svoj vinograd grem...«

V vinogradu se polna trta soseddi priklanja, črički oznanjajo trgatega, fantje pa v hramu veselo zapojejo, saj...

»... saj je ustvarjen tako...«
Kadar pa fantje v hramu zapojejo, pijo rdečo kapljico, tedaj je veselje tam doma. Na poskočne zvoke harmoniko ali citer se fant

zavrti z brhkim dekletom. Ob teh večerih pozabijo na vse skrbi.

Kmetija. Kmečka izba. V kotu sivo obarvana kmečka krušna peč. Na njej se sušijo orehi. Nad pečjo brli petrolejka. Okna zagrinjajo bele zavese. Sredi izbe je miza, pogrnjena z belim prtom. Na njej štefan vina, kozarci in hleb domačega kruha. Vaza sredi mize. Rdeči nagelji in vejica rožmarina.

»Nocoj je en lep večer...«

Na odru so se začele odvijati usode ljudi. O tem so govorile pesmi. Dramatiziran recital slovenske ljudske pesmi.

Kmetija. Kmečka izba...
Rdeči nagelji in vejica rožmarina. Za mizo fantje, možje, žene, dekleta. Njihovo življenje.

»Ti nageljni, ta rožmarin ti kmetje v luči sonca,
ej, takih nima celi svet,
pa pojdi tja do konca.«

Zastor je padel. Nežne strune citer še vedno igrajo.

»Nocoj je bil en lep večer...«
Dramatiziran recital slovenske ljudske poezije. Literarni krožek SŠCRM Kamnik. 26. 2. 1984, Kulturni dom Srednja vas

Marina Zver

Obisk v Sadnikarjevem muzeju

Pred kratkim je naš novinarski krožek obiskal Sadnikarjev muzej. Že ob vstopu smo zagledali slike, ki visijo na hodniku. Tovaršica, ki nas je sprejela, nam je povedala, da so nekatere zelo redke in dragocene. Slike so nas potem spremljale skozi ves muzej, saj jih ni malo.

Med njimi so mnoge delo slovitoga slikarja Maksima Gasparija. Ob koncu hodnika stoji kip angela Gabrijela, ki je že zelo star in se mu leta tudi kar poznajo. Nasproti stoji oklep srednjeveškega viteza. Seveda smo takoj pomislili, kako neroden je moral biti vitez v takšnem oklepu. Zraven je še polno predmetov, med njimi kup srednjeveških sulic in drugih zanimivih reči, kot so vaze, pa kozarec v podobi orjaškega naprstnika, itd.

Vstopili smo v naslednji prostor, v katerem je toliko najrazličnejših predmetov, da nismo vedeli, kaj naj začnemo ogledovati.

Najbolj smo se navdušili nad miniaturnimi keramičnimi predmeti z Japonske in Kitajske. Tam so tudi kristalni kozarci, mnogi od njih ročno izdelani in okrašeni s čudovitimi barvami, pa seveda zelo dragoceni. Celo pravo nojevo jajce je vmes, seveda brez vsebine. Našo pozornost so pritegnila tudi bogato izrezljana vrata in podboji, ki jih je Sadnikar dal narediti posebej za ta muzej. Na njih so izrezljana različna znamenja in pa pregovori v stari slovenščini.

Potem smo vstopili še v zadnji prostor. V njem so v glavnem slike in fotografije. Pa omara za spise francoskega maršala Marmonta, ki je zanimiva predvsem zaradi oblike. Na mizi, ki stoji sredi sobe, so tudi zelo stare vpisne knjige. V eni izmed njih je podpis kralja Petra, ki je pred mnogo leti, tako kot mi sedaj, prišel gledat ta zanimivi muzej.

ANDREJ KRŽIČ

Kamniške pustne dirke

Tudi letos so se kamniški otroci na pustni torek pognali v dir po kamniških ulicah. Nekateri so omagali že pred koncem poti, večina pa je vendarle zdržala in ti so se potem junaško zapodili še v boj za pustne krofe. Vse kaže, da imajo ti krofi mnogo večjo vrednost kot domači, saj si jih je treba priboriti – tudi za ceno bušk in prask. Vsemu temu diredaju pravimo v Kamniku pustni sprevod.

Pust je srečno mimo in morda prav zdaj kaže razmisliti o tem, ali imajo takšne improvizirane, slabo organizirane prireditve sploh še kakšen smisel. Roko na srce, v našem mestu za otroke in njihove prireditve nismo znali nikoli prav poskrbeti. Tudi šolniki smo tu brez domišljije, saj se togo držimo šolskega programa in otrokom niti na tak dan ne privoščimo pravega veselja.

Do naslednjega pusta je še leto dni časa. Dovolj, da sedemo za mizo vsi tisti, ki delamo z otroki, in se pomenimo, kako in kaj. Ne gre samo za pustno prireditev – bliža se dan mladosti, jeseni pionirji praznujejo svoj dan, potem cicibani dočakajo sprejem v pionirsko organizacijo in konec koncev tudi novoletne prireditve ne bi smele biti namenjene le odraslim.

Jasno je, da vsaka stvar nekaj stane, ampak z nekaj dobre volje bi se dalo tudi z malo denarja marsikaj postoriti.

I. H.

Praznovanje v Šmarci

V krajevni skupnosti Šmarca že več kot deset let nazaj ne mine marec, da ne bi organizirali praznovanja dneva žena. Zakaj bi naj bilo letos drugače?

Praznovanje dneva žena je bilo v soboto 10. marca v kulturnem domu, kateri že dobiva novo podobo tako po vsebini kot po obliki.

Zaenkrat sicer še stara dvorana je bila nabito polna že pred 19. uro, ko naj bi se pričel kulturni del programa. Sicer pa je za Šmarčane znano, da ne zamujajo na prireditve, kar je ponekod stara bolezen. Po krajšem nagovoru predsednika krajevnega organizacije SZDL so dvorano napolnili glasovi otrok in mladih iz Šmarce in Duplice, zvoči pianina pod prsti mladih izvajalcev, resne recitacije in nekaj šaljivih skečev tudi v izvedbi otrok. V kulturnem programu je nastopilo prek 50 otrok in mladine iz Šmarce in Duplice. Za pripravo in izvedbo programa nosi levji delež prizadana domačinka Ivica Ropas, ki je letos že enajstič zapored pripravila program. Medtem, ko je za recitacije in skeče skrbel Tat-

jana Pečecnik, tudi domačinka, je Ivica Ropas z ostalimi naštudiral celotni glasbeni del programa v katerem je imela najmlajša udeleženka šele štiri leta. Šmarčani so pozorno spremljali izvajanje svojih, sosedovih, prijateljevih otrok. Posebno mamicam je bilo to lepo darilo ob njihovem prazniku. Ob koncu programa je zapel še moški zbor Solidarnost iz Kamnika, katerega vodi Ivica Ropas in ki letos praznuje 65-letnico ustanovitve.

Tudi letos je bila ta že tradicionalna prireditev pravi kulturni praznik za Šmarco. Ob upoštevanju pogojev za delo na kulturnem področju, da v kraju ni šole ne drugih institucij, je to še toliko večji uspeh prizadevnih posameznikov, in kraja, kar je posnemanja vredno.

»Prihodnja proslava bo že v prenovljenem domu, kjer bodo tudi prostori za gasilce, malo šolo, potrebe krajevnega skupnosti in še kaj.« so nam zagotavljali ponosni domačini po izvedenem kulturnem delu programa.

MAJ

Kaj boš revca ti goljufala, nisi lepa nisi zala – foto: Andrej Vuga

... Moja volja bi že bla, pa za mamco se ne ve

Komunalno podjetje Kamnik, Kamnik, Cankarjeva 11

objavlja prosta dela in naloge:

čiščenje poslovnih in drugih prostorov ter površin

Pogoji: osnovnošolska izobrazba
Prijava pošljite na naslov: Komunalno podjetje Kamnik, Cankarjeva 11, Kamnik, v roku 8 dni po objavi.

METKA URŠIČ

JANKO URŠIČ

NATAŠA KOSMAČ

Spomini na počitnice

Vsak osnovnošolec se zimskih počitnic veseli. Nekateri so jih preživeli pri sorodnikih, ali na Veliki planini, kjer so se smučali. Večina otrok pa je preživela počitnice kar doma, saj je bilo snega povsod dovolj, za sankanje in smučanje.

Takole so nam mladi akentiranci odgovorili, ko smo jih povprašali o zimskih počitnicah:

Metka URŠIČ, 8 let, učenka 2. razreda osn. šole Frana Albrehta Kamnik - Podružnica Duplica:

Nekaj dni sem počitnice preživljala pri stari mami na Limbarski gori pri Moravčah. Tu sem se precej sankala in smučala, saj je bilo snega dovolj in tudi teren odličen. Bila sem tudi na počitnicah pri stari mami v Stahovici in Špitaliču, povsod je bilo lepo. Še najlepše pa mi je bilo na Veliki planini, ko sem lahko vozila šlalom in skakala. Potrebno opremo sem imela. Tako so mi počitnice kmalu minile. V šolo hodim rada, saj jo imam blizu. V šoli tudi pojem in sem tudi že nastopala. Uči nas tovariška Hermina PILEJ ob četrtkih po pouku. Obiskujem tudi krožek, kjer se učimo ročnih del.

Metka pa ni samo dobra učenka, je tudi dobra športnica, saj je prejela tudi diploma, pohvalo za odličen uspeh v 1. razredu in diplomu za ključnega tekmovalca SZI-82 ZTKO Spret. poligon Kamnik. **Janko URŠIČ**, 7 let, obiskuje malo šolo VVO Anton Medved na Duplici. Pouk ima vedno popoldan. V šolo ima nekaj korakov. Učijo se pisati in risati, pa tudi igrati se. Uči ga Jana Kralj. Šolske počitnice je preživel pri stari mami v Špitaliču in pomagal pri pletenju košev. To delo opravlja stari ata že več let, pa bi

ga rad mali Janko posnel. Tudi na Veliko planino se je skupno s očetom in sestrico odšel smučati. Bilo je zelo lepo, snega veliko, vožnja pa odlična. Tudi doma za blok kom se je s svojo družbo sankal in smučal. Kar dobro že smuča - samostojno: skoki, smuk in slalom. Pravi, da so počitnice prehitro minile, treba se bo spet učiti.

Nataša KOSMAČ, učenka 5. a razreda osn. šole »Jurij Vega« Moravče, doma z Limbarske gore.

Zimske počitnice so bile kratke, pa vendar odlične, saj je bilo snega dovolj, za sankanje in smučanje. Na obisku pri nas je bila Metka URŠIČ iz Kamnika. Lahko sva se dosti sankali in smučali. Jaz sem tudi obiskovala štiridnevni smučarski tečaj v Moravčah. Zadnji dan smo imeli organizirano temovanje v veslalomu, ki ga je delno oviralo slabo vreme. Naučila sem se raznih veččin: pluzenje, zavijanje, prestopanje itd. Spomini na počitnice mi bodo ostali še dolgo.

Foto in tekst: Jože Novak

FOTOKOPIRANJE, RAZMNOŽEVANJE! Odprto vsak dan (razen sobote) od 7. do 15. ure. Stane Jerše, Kidričeva 18, Kamnik.

Iščem žensko za nekajurno varstvo starejše ženske v dopoldanskem času. Marija Jerše, Šmarca 102/a, Kamnik. Ženska, vajena šivanja, liče kakršnokoli honorarno delo (ročne spretnosti). Sonja Zibert, Županičeva 2, Kamnik.

Gorska reševalna služba je tudi civilna zaščita

Po goratem svetu ljudje hodijo že od pradavnine. Tja so ushajali iz različnih nagibov. Nekaj kot lovci in pastirji, kasneje znanstveniki in z razvojem turizma kot planinci in alpinisti, ki še danes odkrivajo prvobitni svet v prepadnih stenah. Ob nesrečah so jim pomagali le ljudje, vajeni gora. To so danes gorski reševalci.

Gorska reševalna služba opravlja svoje človekoljubno in prostovoljno delo že sedemdeset let. V nekaterih alpskih deželah imajo poklicne gorske reševalce, toda tudi njim pomagajo prostovoljci. Delo gorskih reševalcev ni rutinsko, opravljamo ga s srcem in ponosom. V nesreči želimo pomagati vsakomur, povsod in ob vsakem času, prav gotovo, pa smo zaradi točno opredeljene usposobljenosti danes še nena-domestljivi pri reševanju ljudi v gorah in tudi iz visokih zgradb, če sodobna tehnika ni dovolj učinkovita in primerna. Iz tega vidika je gorska reševalna služba specializirana enota civilne zaščite in lep zgled nepogrešljive aktivnosti v družbeni samozaščiti. Najbolj smo učinkoviti, kadar lahko delujemo kot moštvo gorskih reševalcev, v planinskih, elementarnih in drugih nesrečah. Naša aktivnost je vedno bolj usmerjena na preventivno, preprečevanje nastanka pogojev za poškodbe in nesreče. V nekem smislu smo podaljšana roka zdravstvenih delavcev, ker ob vsakem času, tudi v najtežje dostopnih predelih gor, lahko nudimo prvo pomoč ponorečnim in jih prinesemo v dolino.

Gorski reševalci smo veliko v gorah, poleti in pozimi, ob vsakem času in vremenu. Če moramo v reševalno akcijo, nas ne sme nič ovirati, ne vreme, ne čas. Oditi človeku v pomoč je v ponos vsakemu reševalcu. To pa je vril-

na, ki plemeniti včasih tudi tvegana dejanja pri reševanju človeka.

V preteklosti je bila glavna dolžnost gorskih reševalcev čimprej pomagati ponorečencem in prineesti mrtve v dolino. V novjšem času pa je vse več poizvedovalnih akcij za pogrešanimi planinci in alpinisti, ki se iz kakršnihkoli razlogov niso pravočasno vrnilo domov. V takšnih primerih smo vedno pred veliko odgovornostjo, kje pogrešane iskati, toda kljub temu smo že prenekalterim pravočasno pomagali.

Velika pridobitev reševanja v gorah je vključevanje helikopterja in brezžičnega radio zveze, ki sta postala nepogrešljiva pripomočka za hitro in še uspešnejše posredovanje v nesrečah.

Reševalci postaje Kamnik smo imeli februarja občni zbor, in pregledali delo v letu 1983.

Postaja ima 39 reševalcev, od katerih je 25 članov, tudi starejših, še vedno alpinistično aktivnih, zato je ena najsposobnejših

postaj v Sloveniji. Vključuje tudi dva zdravnika, letalske reševalce, inštruktorje GRS ter lavinske pse z vodniki, deset alpinistov pa je zelo uspešno opravilo izpite za reševalce, zato je moštvo kadrovsko močno pomlajeno.

Veliko dela je bilo opravljene-ga pri vzgoji planincev in usposabljanju reševalcev, na vajah, tečajih in seminarjih. Spremljali smo izlete planincev po domačih in tujih gorah. Naši člani so sodelovali v himalajskih odpravah na Anapurno in Gangapurno in Fitz Roy v Andih Patagonije.

Uspešno smo sodelovali na vaji »Golovec 83« v Ljubljani in na vaji Občinske gasilske zveze Domžale pri reševanju ljudi iz visokih zgradb s pomočjo helikopterja in reševalno tehniko za stensko reševanje. Ta sistem je zelo uspešen, hiter in učinkovit, saj omogoča reševanje tudi iz najvišjih stolpnic. Sodelovali smo tudi na reševalni vaji s pripadniki JLA, na poligonu kasarne »Maršala Tita« v Kranju.

V preteklih petih letih smo opravili štiriinštirideset reševalnih akcij. Iz gora smo prinesli 14 mrtvih, 22 planincev pa smo pravočasno nudili prvo pomoč in jih prinesli v dolino, medtem ko je bilo 8 pogrešanih pravočasno najdenih. V letu 1983 smo odšli v reševalne akcije 12 krat, vendar štirim ponorečencem nismo več mogli pomagati. Umrli so na krajih nesreče. Vsi rešeni ponorečenci so se uspešno pozdravili in prav pristrčno je ponovno srečanje z njimi.

Prihodki postaje iz dotacij so v letu 1983 znašali 218.000 din, kar pomeni 5.600 din na enega reševalca. S temi sredstvi je treba res štedno gospodariti, saj je oprema izredno draga in večinoma je izvoza. Brez visoke lastne udeležbe reševalcev opreme ni mogoče kupovati in upamo, da nam SO Kamnik v najhujši stiski ne bo odklonila dodatne pomoči.

Želimo si, da bi bilo v letu 1984 manj nesreč, ki jih ne moremo preprečiti. Hoja in plezanje po gorah ni izzivanje nesreče, te se dogajajo povsod. Tudi ni mogoče določiti meje, kaj je bolj in kaj manj nevarno delati v življenju.

Tudi nič početi je škodljivo in nevarno.

CEN

Praznični večer na Križu

Morda je prav 8. marec praznik, ki zna najprilježneje združiti ljudi, posebno v manjšem kraju, in jih s svojo človeško toplino zbližati.

Tak je bil pravkar minuli večer ob dnevu žena na Križu, tokrat drugačen od običajnih praznov. Mlajši in malo starejši mladinci so nas presenetili z uprizoritvijo komedije v dveh dejanjih Lažni zdravnik. Lahka igra, vendar v situacijski komiki dovolj zahtevna, je izvajala čisti, sproščeni smeh v prenapoljeni mali dvoranici Gasilskega doma. Mnogi so se morali obrniti pred vrati, ki se niso več dala odpreti, kajti ta prostor je v naši krajevni skupnosti edini »večnamenski«. Čeprav so imeli igralci javno generalko že popoldne, bo vendar igra treba še ponoviti, tako odlično so jo zaigrali. Tako so živeli s svojimi vlogami, kot da se vsak dan gibljejo na odru, čeprav na Križu že dalj kot desetletje ni bilo gledališke uprizoritve. Morda bo po tej dolgi praznični ta zvrst kulturnega življenja spontano zaživela? Vsi krajanje to želimo in tudi pričakujemo.

Vedno le niso ovira objektivne težave, se pravi prostor, čeprav bi v malo udobnejši dvorani bili pogoji bistveno drugačni. Močno smo občutili, da bo potrebna akcija in iznajdljivost, pa bi se lesena »šupa«, odkuljena od Emone, tja do vstopa v tretje tisočletje vsaj po etapah začela spreminjati v kulturni dom. Krajanje so navdušeni in razpoloženi je bilo treba izrabiti.

Igralska skupina se je za enkrat oblikovala v okviru Gasilskega društva in ZSMS, sčasoma pa bomo ustanovili kulturno društvo, ki je gotovo nadgradnja vsake krajevne skupnosti. Potrebna je delovna volja, ta pa je trenutno v zagošu, saj ima skupina že načrt gostovanja.

Po takem uvodu se je vzdušje stopnjevalo do jutranjih ur. To ni bil samo dan žena, ampak skupni praznik za vse vas. Starejše krajanje pa smo obiskali na domovih in jih obdarovali s knjigo, prav tako vse žene na prireditvi.

MOJCA OGOREVC

Od pomnika do pomnika

Ob čitanju članka »Od pomnika do pomnika«, sem ugotovil, da je v etapi pod števil. 9 (Kamniški občan št. 17 od 10. 10. 1983) sestavek nepopoln in delno tudi nepravilen. Zato vam kot udeleženeec te doselej največje in najuspešnejše borbe dostavljam opis celotnega poteka prve borbe na Osnovčku dne 10. 5. 1942 z željo, da to upoštevate pri obdelavi in pripravi končnega gradiva za vodilca.

Prepričan sem, da bo prav s tem vodilcem nešteto udeležencev - pohodnikov končno seznanjeno z dogodki iz časa NOB na območju občine Kamnik.

Ob tem vam tudi sporočam, da je v zemljevidu Kamniške in Savinjske Alpe, izdan od Planinske zveze Slovenije (tisk Geod. zavod SRS Ljubljana iz l. 1982 v merilu 1:50000) naveden VRŠNO-VEC in ne Osnovček kot kraj, ki ga omenjate v tej etapi. To navajam zaradi tega, da bodo udeleženci pohodniki seznanjeni s spremembo imena kraja - vrha.

OSNOVČEK (sedaj VRSNO-VEC) 917 m, leži zahodno od Kostavske planine. Na samem vrhu je postavljen spomenik, ki ga predstavlja težka breča. Na tem hribu so partizani z okupatorjem vodili dve borbi.

Prvi, dotlej največji in najuspešnejši boj v teh krajih je vodil vod partizanov Kamniške čete 10. maja 1942 leta.

Drugo borbo je vodila skupina partizanov Kokrškega bataljona in skupina partizanov 2. grupe odredov (Aleksandrova skupina) 4. januarja 1943. leta.

Kamniška četa se je utaborila 4. maja 1942 na strmeh Osnovčku. Ta vrh jim je nudil ugodno obrambo in primeren teren za boj. Zaupanje v lastne sile in sposobnosti sta visoko porasla, zato je vodstvo čete sklenilo, da se s tega hriba ne umaknejo vse dotlej, dokler ne bodo iz njega pregnani. Komandir čete Matija Blejč-Matevž in komisar čete Molk Jakob-Mohor sta določila lokacije za strelske in strojniške položaje na robu Osnovčka. Strelske položaje je bilo treba dobro pripraviti in maskirati. Četa je štela približno 55 borcev, samih prostovoljcev, ki pa so redkokdaj bili vsi v taborišču. Poleg pušk in defenzivnih ročnih bomb so imeli tudi dve strojnici.

Nemška policija je po petih dneh izsledila lokacijo slovenske zaveze in partizansko taborišče: 8. maja 1942 je prišlo na ogled sumljivega vrha okoli 32 policistov, ki so Osnovček iz več okol-

nih razglednih točk fotografirali, skicirali in nato pripravljali osnutek načrta za napad. Policiste so hoteli takoj napasti, pa je komandir čete rekel, da se jih bomo lotili, ko jih bo prišlo več. Iz čete je bilo poslano več patrolj v določene smeri po naboje, bombe, sanitetni material, po hrano in novince; v taborišče naj se vrnejo v noči od sobote na nedeljo. V soboto zvečer je skupina tovarišev odšla reševati osebne zadeve. Komandir čete pa je s skupino partizanov odšel po hrano v Buč.

Ko je skupina stopila na cesto v Buč, je opazila kolono nemških tovarnjakov, iz katerih so izstopali vojaki, ter v kolonah odhajali v smer Hruševke in naprej proti Prapročam. V največji tišini se je skupina umaknila in se po najkrajši poti vrnila v taborišče. Po vrnitvi med 3. in 4. uro 10. maja 1942 je komandir čete določil poznavalca tega kraja na opazovalnico z daljnogledom, ki je bila pri drogu slovenske zastave na vrhu Osnovčka. Nekaj minut po 5 uri, 10. maja, je opazovalec poročal komandirju čete o premikih nemških enot iz več smeri proti Osnovčku. Komandir se je preprical v resničnost obvestila, se vrnil v taborišče in izdal povelje: »K orožju, na položaje, in brez mojega povelja umika ni!« Strelske položaje je zasedlo približno 20 borcev, več jih ni bilo v taborišču. Partizani so položaje zasedli približno ob 5.30 uri, umaknili in zapustili Osnovček za približno ob 18.40 uri. Pome-

ni: 40 minut pred sončnim zahodom.

Do prihoda sovražne izvidniške skupine je bilo treba čakati kar 6 ur. S to skupino je s strojnico obračunal in pognal izvidnico k umiku strojničar Franc Volčanšek-Blaž. Sovražna izvidnica od presenečenja ni streljala na partizane. V drugem nastopu izvidnikov so razširili izvidovanje iz iste smeri. Strojnik Blaž in strelci so prvi začeli streljati na Nemce, po krajšem streljanju so se sovražne izvidniške skupine umaknile. V tretjem nastopu sovražniških izvidniških skupin se je izvidniška dejavnost razširila po gozdu na vzhodno stran Osnovčka. Odkrili so tudi položaj druge strojnice, katere strojničar je bil Franc Pestotnik-Aljoša. Streljanje je bilo močno na obeh straneh in je trajalo 30 do 40 minut.

Glavina nemškega napada je bila v smeri južnega partizanskega položaja, v kateri je bil strojničar Blaž. Tež južni skupini se je pridružil tudi komandir čete. Ko je videl, da sovražnik z vso silo hoče pregnati partizane, je organiziral bombni napad na prvo črto napadalca in tako hotel prisiliti napadalca k umiku.

Nastopilo je dalje zatišje na obeh straneh. Iz vrha opazovalnice Osnovčka sta komandir čete in komandir voda Per Franc-Vido ugotovila, da je napadalec zavaroval večje območje okoli Osnovčka. Na severu: Polane, Podbevska peč k. 1190 m. Ojstri vrh k. 1197 m, Pl. Ravne Javoršček k. 1344 m., na vzhodu: Prevala k. 1163 m., Kostavska pl., rob ali greben od sv. Miklavža 757 m in Gradišče, na zahodu: Polane, Smonkar, Trobalno, Žubujev hrib 757 m in Snovik, na jugu: Tuhinjska cesta, od Loke do Šmartna.

Partizansko vodstvo je ocenilo in presodilo, da je napadalec dve tretjini angažiranih sil razporedil za zavarovanje območja in za neposredni napad zadržal tretjino sil, ki jih je imel na razpolago za to borbo.

Pilot dvokrilnega letala (štorljaj) je imel zelo dobre pogoje za izvidovanje Osnovčka in Kostavske planine. Cilj tega izvidovanja je bil, da poveljstvu nemških enot zagotovi točen pregled partizanskih položajev in da na podlagi podatkov lahko primerno ukrepa. Pilot je tudi s strojnico streljal in odrgel nekaj bomb na partizanske položaje. Ker je letalo nízko nadletelo, so borci, ki so bili na položaju vrh Osnovčka, združeno streljali na letalo, nakar je letalo odletelo v smer Kranja.

Naslednja faza dejstvanja je bila artilerijska in minometna priprava po partizanskih položajih. Cilj te priprave je uničenje ali onesposobitev partizanov za borbo in razdejati strelske položaje, predvsem strojniške, za nadaljevanje v naslednjem in končnem odločilnem boju. V omenjenih pripravah je bilo polomljenih in podrtih precejšnje dreves, ki so padla na položaje partizanov. Granate in mine so padale tudi na položaje sovražnih enot, razporejene vzhodno od Osnovčka, pa do Kostavske planine.

Napadalčeve pehotne enote so pričele s splošnim napadom nekaj minut po 16. uri, trajal je s krajšimi prekinitvami, do umika partizanov. Prekinitve ostrega streljanja napadalca so diktilirali partizani z ročnimi bombami. To je bila edina možnost, da partizani napadalca trenutno prisilijo, da preneha s streljanjem.

Napadalec je dal sveže enote v prvo črto in z močnejšim streljanjem prisilil partizane k razmisljanju na umik. Partizanom je začelo primanjkovati nabojev in ročnih bomb. Strojniški položaj Blaža je bil poškodovan, mitraljez Blaž pa težko ranjen (izgubil je eno oko). Komandir čete je prišel k skupini partizanov, ki so brnili glavne sile napadalca, organiziral umik te skupine na vrh Osnovčka za proboj iz obroča. Pred umikom skupine so vrgli nekoliko ročnih defenzivnih bomb in zvalili kamenje od položajev partizanov v smer napadalca in se nato umaknili. Komandir

čete je prvo skupino pripravil za umik in proboj iz obročev in zased, ki so jih čakale na poti pri umiku. Hiter umik iz Osnovčka, desno od kmetije »Snovak«, v graben - Hrušica, pred Pobreškem mlinom levo v smer Gredbeni, severno od sv. Miklavža čez rob v gradiški graben in nato levo, kjer so počakali do 23. ure, dokler se niso umaknile nemške enote iz Kostavske planine v smer Gradišča. Pri umiku je Blejčeva skupina naletela na dve sovražni zasedi, ki sta streljali na partizane, a niso nobenega zadeli.

Druga skupina, ki je bila pod poveljstvom komandirja voda Per Franca-Vida, je izvedla bombni napad, zvalila kamenje na juršne enote napadalca, nato se je skupina hitro umaknila. V grabnu Hrušica je to skupino partizanov napadla nemška zaseda in patrolja, ki je prišla v tem trenutku po poti iz Hruševke v smeri Ravne. Ta skupina je sprejela smer umika in se pomikala proti robu Kostavske planine, a so bili pod tem robom zopet napadeni. Prisljeni so bili zopet spremeniti smer in to v levo, v gosti gozd, in počakati trdo noč, da so se nemške enote umaknile iz območja zavarovanja.

Partizani so imeli enega mrtvega - Šest Jože-Razim, tri težje in dva lažje ranjena borca.

Številni sovražniških vojakov, aktiviranih za napad in za zavarovanje širšega področja ni ugotovljeno. Ker napadalec ni dosegel načrtovanega uspeha, ni izdal nobenih poročil. Da bi lažje razsojali: v maju 1942 so imeli Nemci na Gorenjskem blizu 8000 oboroženih mož, na Kamniškem območju pa okrog 1300.

Dne 13. in 14. maja sta se obe skupini, ki sta se pri umiku razšli in patrolje, ki so odšle iz taborišča 8. in 9. maja zbrali na Kostavški planini. Število se je povečalo na 70 borcev kamniške čete.

Drugi boj na Osnovčku.

Dne 3. januarja 1943 leta je

Koroška skupina prišla v gozd, južno od Osnovčka v bližini Praproč. Ta skupina je bila združena iz dveh skupin in sicer: iz Kokrškega bataljona in iz 2. grupe odredov. Poveljnik Kokrške skupine je bil Ivan Vamberger-Fajfar, skupine 2. grupe odredov pa Milan Čadež-Aleksander.

Skupina partizanov se je ponovila 2. na 3. januar, zadrževala v Prapročah, razporejena po hišah; 3. januarja zjutraj se je premaknila v gozd pod Osnovcem. Po odhodu partizanov iz vasi je eden izmed nemških zaupnikov o partizanih tega dne podrobno obvestil nemško orožniško poveljstvo v Šmartnem v Tuhinju. Naslednji dan, 4. januarja, je nemški zaupnik obvestil orožniško poveljstvo v Šmartnem, da je opazil kakih 40 oboroženih partizanov, ki so se gledi pri ognju v gozdu južno od Osnovčka.

Partizanska patrolja, ki je šla na ogled pod Osnovček, je že dopoldne opazila nemško patroljo, ki je bila v belih oblacihi in se približevala taborišču. Skupina partizanov se je premaknila na boljše položaje proti vrhu Osnovčka. Poveljnika skupin sta pregledala in razporedila borce po položajih. Nekaj po 14. uri so se policisti, ki jih je bilo približno 100, približali partizanskim položajem. Partizani so jih močno napadli in napad odbili. Policisti so drugič izvedli razširjeni napad na partizane in tudi ta napad so partizani odbili. Proti večeru, ko napadalec še ni sklenil obroča, so partizani to izkoristili in se umaknili. Umik so partizani izvedli po goli strmini v smer Šendolčeve kmetije in v graben Hrušica, nato pa nadaljevali pot proti Kostavški planini. Skupina partizanov je še to noč prišla v stik z borci Kamniškega bataljona.

Partizani so izgubili dva borca: Stane Bojt-Zivkovič in Jaka Šubelj-Primož, dva sta bila lažje ranjena. Policisti pa so sporočili, da so imeli enega ranjenega, drugih podatkov niso dali v javnost.

Udeleženec boja 10. maja 1942
PETEK JURJI-DAN

Zadnja zimska kronika

Kronika je napisana za mesec januar in februar. Za januar so poročila postaje milice Kamnik manj pestra, za februar pa je slika drugačna. Opisanih je le nekaj primerov, za katere je smiselno, da jih opišemo.

Opozarjamo pa vse lastnike koles, da se je kolesarska sezona začela in da naj se temu strezno ravna in obnašajo kakor kolesarji, da vedo število kolesa in da jih puščajo na primernih prostorih).

Spomladanska utrjenost in vzdušje je že tu in zato vozniki pazite, da se ne bi pokvarilo to vzdušje - da ne bi »cvetele« kosti in pločevina.

Starši pozor!

Preverite znanje svojih otrok o poznavanju cestno prometnih predpisov in jih opozorite o pravilnem ravnanju in obnašanju v cestnem prometu.

Javni red in mir

9. 1. 1984 ob 21.15 je Franc Ž. ml. iz Kamnika v hotelu Malograjski dvor v Kamniku vinjen razbijal pepelnice in solnice, ker ni bil postrežen za zahtevano alkoholno pijačo. Miličniki so znane tega kršitelja odstranili iz hotela in ga napotili domov. Sledi še pozdrav od sodnika za prekrške zaradi »lepega vedenja«.

13. 1. 1984 ob 10.40 so miličniki posredovali v ZD Kamnik, ker je Rustem A. iz Kamnika razbijal z vrati v ambulanti z namenom, da bi zdravnika izsilil za bolniški dopust. Bil je odstranjen in napoten domov.

Ob 11.55 so morali miličniki ponovno v intervencijo v ZD Kamnik, ker se je Rustem A. vrnil v ZD Kamnik in šel k drugemu zdravniku. V drugo ni samo razbijal z vrati v ambulanti, ampak tudi fizično napadal medicinsko sestro. Kršitelj je bil pripeljan na PM, z njim je bil opravljen razgovor, napoten je bil k socialni delavki. Sledi še pozdrav od sodnika za prekrške za »vzorno« obnašanje oz. odnos do zdravnika.

21. 1. 1984 ob 17.20 so vinjeni pretepal v gostilni pri Encijanju v Bistričici Nedeljko M. iz Šmarce, Evner B. iz Slovenj Gradca in Bajro B. iz Ljubljane mirne goste Franca K. iz Bistričice, Franca S. iz Ljubljane in Jožeta H. iz Godiča, ki so zadobili telesne poškodbe in iskali zdravniško pomoč v ZD Kamnik. Ker se tudi na PM Evner B. in Nedeljko M. nista pomirila, sta bila dana v prostor za pridržanje do iztreznitve. Sledi pozdrav od sodnika za prekrške.

13. 2. 1984 ob 21.15 se je brez vzroka tepel in nedostojno vedel znani izgednik Janez S. iz Rožičnega v gostilni PIRŠ v Lokah. Fizično je napadel, oklofutal in strgal srcajo Janezu V. iz Lok. Zoper izgrednika sledi ukrep in »pohvala« od sodnika za prekrške.

17. 2. 1984 ob 19.15 se je nedostojno vedel in fizično napadel mirnega gosta vinjeni Darko M. iz Mekinj. Zahteval je tudi, da se mu postreže z alkoholno pijačo, ker pa te ni dobil zaradi vinjenosti, je zmerjal še natakario. Bil je odstranjen iz lokala.

Istega dne ob 21. uri je prišel navedeni kršitelj še v gostilno Pod skalco in še tukaj ponovno delal nered in napadal mirne goste. Bil je ponovno napoten domov, opozorjen in odstranjen iz lokala.

Za obe kršitvi mu bo sodnik za prekrške poslal »nagrado« za lepo vedenje.

21. 2. 1984 ob 13.30 sta se nedostojno vedla vinjena Andrej N. iz Godiča in Silvo B. iz Kamnika v kavarni Veronika. Nedostojno sta se začela obnašati, ker nista bila postrežena z alkoholno pijačo, saj sta bila že vinjena. Bila sta opozorjena in napotena domov.

Ob 20.15 pa sta se nedostojno obnašala v bifeju Marjanja, kjer »prav tako nista bila postrežena z zahtevano alkoholno pijačo zaradi vinjenosti.

Ker opozoril miličnikov nista upoštevala in se nista pomirila, sa bila pripeta do iztreznitve, sledi še pozdrav od sodnika za prekrške.

Prometne nesreče

18. 1. 1984 ob 17. uri je bilo iz ZD Kamnik sporočeno, da se je na obvoznici na Perovem zgodila hujša prometna nesreča. Na kraju so miličniki ugotovili, da je voznik Anton M. iz Kamnika vozil po obvoznici osebni avtomobil iz smeri Kamnika proti Šmarci. Na Perovem ga je zaradi neprimerne hitrosti in vinjenosti v blagem desnem ovinku začelo zanašati tako, da je zapeljal v obcestni jarek, nato pa treščil v betonsko ograjo, kjer je obstal. Pri nezgodi sta voznik in sopotnik, voznikov oče, zadobila telesne poškodbe in bila z vozilom prve pomoči odpeljana v KC Ljubljana. Na vozilu je nastala materialna škoda, ki znaša po nestrokovni oceni za približno 200.000 din. Hkrati je bilo tudi ugotovljeno, da je bilo vozilo ukradeno.

4. 2. 1984 ob 18.50 se je na Kamniški obvoznici v naselju Perovo zgodila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti in vožnje pod vplivom alkohola vozniku osebnega avtomobila Emilu V. iz Kamnika. Zaradi tega ga je na zasneženem vozišču zaneslo s ceste, trčil je v drug javne razsvetljave in ga podrli. Pri tem je na vozilu nastala večja materialna škoda, lažjo telesno poškodbo pa je zadobil potnik v tem avtomobilu Franc D. iz Trnovca.

8. 2. 1984 ob 19.30 se je na Medvedovi ulici v Kamniku zgodila prometna nezgoda, da je voznik osebnega avtomobila Feliks B. iz Kamnika vozil iz smeri Stranj proti Kamniku. Na Medvedovi ulici pri hiši št. 44 je dohitel pešca Grega H. iz Zavoda za usposabljanje invalidne mladine, ki je hodil po vozišču oziroma 0,70 m od roba pločnika za pešce in ga zadel s prednjo desno stranjo avtomobila. Pri tem je pešca vrglo na pokrov motorja in vetrobransko steklo. Pri nezgodi je pešec zadobil telesne poškodbe, z vozilom prve pomoči so ga odpeljali v KC Ljubljana. Voznik je kazal znake vinjenosti.

11. 2. 1984 ob 19.45 je telefonično obvestila PM Danica K. iz Kamnika, da je v njen parkirani osebni avtomobil treščil voznik osebnega avtomobila in da noče dati podatkov o sebi. Na kraju so miličniki ugotovili, da je voznik Egon F. iz Kamnika in da je močno vinjen. Vozniku je bila preprečena nadaljnja vožnja zaradi vinjenosti. Ker voznik zakonitih odredb miličnika ni upošteval in bil po tem dejanju še dvakrat dobljen na vožnji ter zaradi nedostojnega vedenja, je bil dan v prostor za pridržanje do iztreznitve, ker je bilo utemeljeno pričakovati, da s prekrški ne bo prenehala.

10. 2. 1984 ob 10.45 se je na regionalni cesti v Mostah zgodila prometna nezgoda. Na kraju so miličniki ugotovili, da je do prometne nezgode prišlo zaradi neprimerne hitrosti tovornega vozila, ki ga je vozil Anton S. iz Stare Fužine in neprimerne hitrosti tovornega avtomobila s prikolicco, ki ga je vozil Jožef R. iz Kranja. Oba voznika sta pripeljala iz smeri Brnika, voznik Anton pa je nameraval zaviti v levo na parkirni prostor, vendar mu ni delal levi smerni kazalec v trenutku, ko ga je prehiteval z neprimerno hitrostjo voznik tovornega avtomobila Jožef. Vozili sta trčili bočno in nato zapeljali na parkirni prostor, kjer sta poškodovali še tri parkirane tovorne avtomobile. Na srečo je nastala samo večja materialna škoda, ki znaša po nestrokovni oceni za približno 600.000 dinarjev.

Kazniva dejanja

9. 2. 1984 ob 14.30 je bilo sporočeno iz hotela Malograjski dvor, da dva gosta nočeta zapustiti hotela in plačati hotelskih storitev. Na kraju so miličniki ugotovili, da sta to mladoletnika Z. D. in K. J. iz Kamnika. Med postopkom so miličniki ugotovili, da sta osumljena tudi za druga kazniva dejanja.

15. 2. 1984 ob 18. uri je na PM prijavil Roman S. iz Kamnika tatvino kolesa z motorjem, katerega je pustil nezaklenjenega na dvorišču glasbene šole v Kamni-

ku. Kmalu po prijavi so miličniki ustavili na Prešernovi ulici Marjana Š. iz Kamnika in ugotovili, da se je peljal z ukradenim kolesom z motorjem. Sledi kazenska ovadba.

V mesecu februarju so v sodelovanju z OZK in PM sosednjih občin uspešno odkrili skupine, ki so izvrševale kazniva dejanja na več območjih oziroma širšem območju. Nekaj osumljencev je tudi iz naše občine.

Ena od skupin je vlamljala v osebne avtomobile in izvršila tudi več tatvin, od avtoradija, reznih delov avtomobila, do goriva, bencina. Po dosedaj zbranih podatkih in dokazih sta v eni skupini bila tudi Ferzi K. in Binjoka K. oboja iz Kamnika, ki je samo na našem območju izvršila 11 kaznivih dejanj.

Pohvalno

Tudi januarja in februarja so poštteni najditelji prinesli na postajo milice najrazličnejše najdene predmete od denarja, denarnic, dokumentov, dirkalnega športnega kolesa, gobelina, mlajšega psa, ženske torbice itd.

poštteni najditelji so:

Jože Tomšič - Šmarca, Filip Železnik - Kamnik, Pavel Golob - Jeranovo, Ema Pančur - Kamnik, Franjo Simunović - Bakovnik, Marija Pirč - Kamnik, Bogdan Svetec - Šmarca, Ivan Lenarčič - Šmarca, Stane Kolenc - Kamnik, Marija Jutršek - Šmarca, Jojzka Jenko - Kamnik, Muret Dedič - Kamnik, Mojca Laharnar - Kamnik, Jelka Tušar - Kamnik, Franc Hočevar - Kamnik, Alojz Alandak - Mengeš, Ela Škrabanja - Kamnik, Rafael Zagoričnik - Kamnik.

Z. K.

Sprejet spomladanski setveni načrt

V jeseni je bilo v občini posejanih 945 hektarov površin: na 328 hektarjih pšenica, preostalo pa krmne rastline. Spomladi naj bi posejali še 1116 hektarov zemlje, ki je v zasebni lasti in nekaj čez 248 hektarov družbenih površin. Na družbenih zemljiščih prevladuje koruza za silaž, ter ječmen, nekaj bo še krompirja, na zasebnih poljih pa bo največ krmnih rastlin, krompirja in koruze za silažo, ob tem pa še koruza za zraje, oves, vrtnine in tudi travnodeteljne mešanice.

V občini je bilo lani v zasebnem sektorju 2.648 hektarov njih in vrto, vendar pa je dejanska površina obdelovalne zemlje precej manjša; znaša le okrog 2050 hektarov, preostala zemljišča pa so v glavnem spremenjena v travnike. Ob tej setvi naj bi bilo v intenzivnejšo predstavno na usmerjenih kmetijah vključenih 400 hektarov travnatih površin, pašne skupnosti pa bodo s sodelovanjem kmetijsko pospeševal-

O društvu za varstvo okolja

Te dni poteka deset mesecev od ustanovitve Društva za varstvo okolja za območje občin Domžale in Kamnik. Na ustanovnem občnem zboru se je zbralo okrog 80 bodočih članov, ki so se odločili s svojim delom in znanjem prispevati k varstvu in izboljšanju vseh vrst okolja na prostoru obeh občin.

S sprejetjem pravil in delovnega načrta si je društvo postavilo glavne naloge in cilje svojega delovanja. Da bi društvo moglo pričeti z rednim delom, je bilo potrebno najprej postaviti ustrezno organiziranost znotraj društva. Vsak začetek je težak, toda s primerno disciplino in strokovnostjo začeto delo daje upanje na uspešno delovanje.

Med prvimi nalogami je bilo pridobivanje novih članov ena najpomembnejših. Danes šteje društvo okrog 160 članov in članic. Od teh jih ima 40 visoko izobrazbo, 38 srednjo izobrazbo, 40 je kvalificiranih in visokokvalificiranih, vključeni so tudi kmetje, delavci in občani z drugimi poklici. Nadpovprečno visoka izobrazbena struktura članstva iz različnih strok je pomembna osnova za strokovno delovanje društva kot celote.

V jeseni je bilo v občini posejanih 945 hektarov površin: na 328 hektarjih pšenica, preostalo pa krmne rastline. Spomladi naj bi posejali še 1116 hektarov zemlje, ki je v zasebni lasti in nekaj čez 248 hektarov družbenih površin. Na družbenih zemljiščih prevladuje koruza za silaž, ter ječmen, nekaj bo še krompirja, na zasebnih poljih pa bo največ krmnih rastlin, krompirja in koruze za silažo, ob tem pa še koruza za zraje, oves, vrtnine in tudi travnodeteljne mešanice.

V občini je bilo lani v zasebnem sektorju 2.648 hektarov njih in vrto, vendar pa je dejanska površina obdelovalne zemlje precej manjša; znaša le okrog 2050 hektarov, preostala zemljišča pa so v glavnem spremenjena v travnike. Ob tej setvi naj bi bilo v intenzivnejšo predstavno na usmerjenih kmetijah vključenih 400 hektarov travnatih površin, pašne skupnosti pa bodo s sodelovanjem kmetijsko pospeševal-

ne službe uredile 200 hektarov planinskih pašnikov. Kmetijska zemljiška skupnost pa bi, skladno s prizadevanji za povečanje kmetijske pridelave, morala sprejeti ukrepe, s katerimi bi med obdelovalne površine vključili tudi preostale neobdelane površine in bi intenzivirali pridel-

ne službe uredile 200 hektarov planinskih pašnikov. Kmetijska zemljiška skupnost pa bi, skladno s prizadevanji za povečanje kmetijske pridelave, morala sprejeti ukrepe, s katerimi bi med obdelovalne površine vključili tudi preostale neobdelane površine in bi intenzivirali pridel-

ne službe uredile 200 hektarov planinskih pašnikov. Kmetijska zemljiška skupnost pa bi, skladno s prizadevanji za povečanje kmetijske pridelave, morala sprejeti ukrepe, s katerimi bi med obdelovalne površine vključili tudi preostale neobdelane površine in bi intenzivirali pridel-

ne službe uredile 200 hektarov planinskih pašnikov. Kmetijska zemljiška skupnost pa bi, skladno s prizadevanji za povečanje kmetijske pridelave, morala sprejeti ukrepe, s katerimi bi med obdelovalne površine vključili tudi preostale neobdelane površine in bi intenzivirali pridel-

ne službe uredile 200 hektarov planinskih pašnikov. Kmetijska zemljiška skupnost pa bi, skladno s prizadevanji za povečanje kmetijske pridelave, morala sprejeti ukrepe, s katerimi bi med obdelovalne površine vključili tudi preostale neobdelane površine in bi intenzivirali pridel-

ne službe uredile 200 hektarov planinskih pašnikov. Kmetijska zemljiška skupnost pa bi, skladno s prizadevanji za povečanje kmetijske pridelave, morala sprejeti ukrepe, s katerimi bi med obdelovalne površine vključili tudi preostale neobdelane površine in bi intenzivirali pridel-

ne službe uredile 200 hektarov planinskih pašnikov. Kmetijska zemljiška skupnost pa bi, skladno s prizadevanji za povečanje kmetijske pridelave, morala sprejeti ukrepe, s katerimi bi med obdelovalne površine vključili tudi preostale neobdelane površine in bi intenzivirali pridel-

ne službe uredile 200 hektarov planinskih pašnikov. Kmetijska zemljiška skupnost pa bi, skladno s prizadevanji za povečanje kmetijske pridelave, morala sprejeti ukrepe, s katerimi bi med obdelovalne površine vključili tudi preostale neobdelane površine in bi intenzivirali pridel-

ne službe uredile 200 hektarov planinskih pašnikov. Kmetijska zemljiška skupnost pa bi, skladno s prizadevanji za povečanje kmetijske pridelave, morala sprejeti ukrepe, s katerimi bi med obdelovalne površine vključili tudi preostale neobdelane površine in bi intenzivirali pridel-

V organe društva so bili izvoljeni naslednji člani: dr. Vekoslav Janežič, zdravnik, Domžale, Ljubljanska 68 - predsednik

društva - Lojze Jagodič, uslužbenec, Mengeš, Zadržiška 45 - predsednik Izvršnega odbora, Marjan Slevec, ekon. tehnik, Preserje, Kamniška 23 - tajnik Izvršnega odbora - Jana Lipovšek, ekon. tehnik, Radomlje, C. Radomeljske čete 40 - blagajnik društva - Igor Lipovšek, učitelj STM, Radomlje, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje - Franc dr. mag. Nekrep, veterinar-mikrobiolog, Domžale, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo voda, zraka in hrane - Marjan Ogrinec, dipl. ing. agronom., Kamnik, Svetčeva 8 - član IO in predsednik strokovne komisije za urejanje prostora, krajine, ter varstvo rodovitne zemlje in gozdov - Jože Nemeč, dipl. ing. arhitekt; Domžale, Adamičeva 7 - član IO in predsednik strokovne komisije za ravnanje z odpadki in reciklažo - Marcel Kompare, dipl. ing. strojn., Mengeš, Murnova 33 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo pred hrupom - Tone dr. Cevc, etnolog, Preserje, Kajuhova 13 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo kulturne in naravne dediščine - Miha Ogorevc, dipl. ing. agronom., Ljubljana, Šarhova 34 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo rastlinskega in živalskega sveta - Franc Brojan, instalater, Domžale, Tabor 15 - član Izvršnega odbora - Stanislav Erzar, elektromehaničar, Podgorje 106a, Kamnik - član Izvršnega odbora - Franc Gorše, dipl. ing. agronom., Domžale, Trdinova 4 - član Izvršnega odbora - Janez Kmetič, upok. oficir JLA, Radomlje, Vaška pot 26 - član Izvršnega odbora - Zdenka Košir, prof. namščine in angleščine, Kamnik, Matije Blejca 16 - članica Izvršnega odbora in strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje.

Izvršni odbor društva so bili izvoljeni naslednji člani: dr. Vekoslav Janežič, zdravnik, Domžale, Ljubljanska 68 - predsednik društva - Lojze Jagodič, uslužbenec, Mengeš, Zadržiška 45 - predsednik Izvršnega odbora, Marjan Slevec, ekon. tehnik, Preserje, Kamniška 23 - tajnik Izvršnega odbora - Jana Lipovšek, ekon. tehnik, Radomlje, C. Radomeljske čete 40 - blagajnik društva - Igor Lipovšek, učitelj STM, Radomlje, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje - Franc dr. mag. Nekrep, veterinar-mikrobiolog, Domžale, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo voda, zraka in hrane - Marjan Ogrinec, dipl. ing. agronom., Kamnik, Svetčeva 8 - član IO in predsednik strokovne komisije za urejanje prostora, krajine, ter varstvo rodovitne zemlje in gozdov - Jože Nemeč, dipl. ing. arhitekt; Domžale, Adamičeva 7 - član IO in predsednik strokovne komisije za ravnanje z odpadki in reciklažo - Marcel Kompare, dipl. ing. strojn., Mengeš, Murnova 33 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo pred hrupom - Tone dr. Cevc, etnolog, Preserje, Kajuhova 13 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo kulturne in naravne dediščine - Miha Ogorevc, dipl. ing. agronom., Ljubljana, Šarhova 34 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo rastlinskega in živalskega sveta - Franc Brojan, instalater, Domžale, Tabor 15 - član Izvršnega odbora - Stanislav Erzar, elektromehaničar, Podgorje 106a, Kamnik - član Izvršnega odbora - Franc Gorše, dipl. ing. agronom., Domžale, Trdinova 4 - član Izvršnega odbora - Janez Kmetič, upok. oficir JLA, Radomlje, Vaška pot 26 - član Izvršnega odbora - Zdenka Košir, prof. namščine in angleščine, Kamnik, Matije Blejca 16 - članica Izvršnega odbora in strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje.

Izvršni odbor društva so bili izvoljeni naslednji člani: dr. Vekoslav Janežič, zdravnik, Domžale, Ljubljanska 68 - predsednik društva - Lojze Jagodič, uslužbenec, Mengeš, Zadržiška 45 - predsednik Izvršnega odbora, Marjan Slevec, ekon. tehnik, Preserje, Kamniška 23 - tajnik Izvršnega odbora - Jana Lipovšek, ekon. tehnik, Radomlje, C. Radomeljske čete 40 - blagajnik društva - Igor Lipovšek, učitelj STM, Radomlje, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje - Franc dr. mag. Nekrep, veterinar-mikrobiolog, Domžale, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo voda, zraka in hrane - Marjan Ogrinec, dipl. ing. agronom., Kamnik, Svetčeva 8 - član IO in predsednik strokovne komisije za urejanje prostora, krajine, ter varstvo rodovitne zemlje in gozdov - Jože Nemeč, dipl. ing. arhitekt; Domžale, Adamičeva 7 - član IO in predsednik strokovne komisije za ravnanje z odpadki in reciklažo - Marcel Kompare, dipl. ing. strojn., Mengeš, Murnova 33 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo pred hrupom - Tone dr. Cevc, etnolog, Preserje, Kajuhova 13 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo kulturne in naravne dediščine - Miha Ogorevc, dipl. ing. agronom., Ljubljana, Šarhova 34 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo rastlinskega in živalskega sveta - Franc Brojan, instalater, Domžale, Tabor 15 - član Izvršnega odbora - Stanislav Erzar, elektromehaničar, Podgorje 106a, Kamnik - član Izvršnega odbora - Franc Gorše, dipl. ing. agronom., Domžale, Trdinova 4 - član Izvršnega odbora - Janez Kmetič, upok. oficir JLA, Radomlje, Vaška pot 26 - član Izvršnega odbora - Zdenka Košir, prof. namščine in angleščine, Kamnik, Matije Blejca 16 - članica Izvršnega odbora in strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje.

Izvršni odbor društva so bili izvoljeni naslednji člani: dr. Vekoslav Janežič, zdravnik, Domžale, Ljubljanska 68 - predsednik društva - Lojze Jagodič, uslužbenec, Mengeš, Zadržiška 45 - predsednik Izvršnega odbora, Marjan Slevec, ekon. tehnik, Preserje, Kamniška 23 - tajnik Izvršnega odbora - Jana Lipovšek, ekon. tehnik, Radomlje, C. Radomeljske čete 40 - blagajnik društva - Igor Lipovšek, učitelj STM, Radomlje, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje - Franc dr. mag. Nekrep, veterinar-mikrobiolog, Domžale, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo voda, zraka in hrane - Marjan Ogrinec, dipl. ing. agronom., Kamnik, Svetčeva 8 - član IO in predsednik strokovne komisije za urejanje prostora, krajine, ter varstvo rodovitne zemlje in gozdov - Jože Nemeč, dipl. ing. arhitekt; Domžale, Adamičeva 7 - član IO in predsednik strokovne komisije za ravnanje z odpadki in reciklažo - Marcel Kompare, dipl. ing. strojn., Mengeš, Murnova 33 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo pred hrupom - Tone dr. Cevc, etnolog, Preserje, Kajuhova 13 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo kulturne in naravne dediščine - Miha Ogorevc, dipl. ing. agronom., Ljubljana, Šarhova 34 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo rastlinskega in živalskega sveta - Franc Brojan, instalater, Domžale, Tabor 15 - član Izvršnega odbora - Stanislav Erzar, elektromehaničar, Podgorje 106a, Kamnik - član Izvršnega odbora - Franc Gorše, dipl. ing. agronom., Domžale, Trdinova 4 - član Izvršnega odbora - Janez Kmetič, upok. oficir JLA, Radomlje, Vaška pot 26 - član Izvršnega odbora - Zdenka Košir, prof. namščine in angleščine, Kamnik, Matije Blejca 16 - članica Izvršnega odbora in strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje.

Izvršni odbor društva so bili izvoljeni naslednji člani: dr. Vekoslav Janežič, zdravnik, Domžale, Ljubljanska 68 - predsednik društva - Lojze Jagodič, uslužbenec, Mengeš, Zadržiška 45 - predsednik Izvršnega odbora, Marjan Slevec, ekon. tehnik, Preserje, Kamniška 23 - tajnik Izvršnega odbora - Jana Lipovšek, ekon. tehnik, Radomlje, C. Radomeljske čete 40 - blagajnik društva - Igor Lipovšek, učitelj STM, Radomlje, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje - Franc dr. mag. Nekrep, veterinar-mikrobiolog, Domžale, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo voda, zraka in hrane - Marjan Ogrinec, dipl. ing. agronom., Kamnik, Svetčeva 8 - član IO in predsednik strokovne komisije za urejanje prostora, krajine, ter varstvo rodovitne zemlje in gozdov - Jože Nemeč, dipl. ing. arhitekt; Domžale, Adamičeva 7 - član IO in predsednik strokovne komisije za ravnanje z odpadki in reciklažo - Marcel Kompare, dipl. ing. strojn., Mengeš, Murnova 33 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo pred hrupom - Tone dr. Cevc, etnolog, Preserje, Kajuhova 13 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo kulturne in naravne dediščine - Miha Ogorevc, dipl. ing. agronom., Ljubljana, Šarhova 34 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo rastlinskega in živalskega sveta - Franc Brojan, instalater, Domžale, Tabor 15 - član Izvršnega odbora - Stanislav Erzar, elektromehaničar, Podgorje 106a, Kamnik - član Izvršnega odbora - Franc Gorše, dipl. ing. agronom., Domžale, Trdinova 4 - član Izvršnega odbora - Janez Kmetič, upok. oficir JLA, Radomlje, Vaška pot 26 - član Izvršnega odbora - Zdenka Košir, prof. namščine in angleščine, Kamnik, Matije Blejca 16 - članica Izvršnega odbora in strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje.

Izvršni odbor društva so bili izvoljeni naslednji člani: dr. Vekoslav Janežič, zdravnik, Domžale, Ljubljanska 68 - predsednik društva - Lojze Jagodič, uslužbenec, Mengeš, Zadržiška 45 - predsednik Izvršnega odbora, Marjan Slevec, ekon. tehnik, Preserje, Kamniška 23 - tajnik Izvršnega odbora - Jana Lipovšek, ekon. tehnik, Radomlje, C. Radomeljske čete 40 - blagajnik društva - Igor Lipovšek, učitelj STM, Radomlje, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje - Franc dr. mag. Nekrep, veterinar-mikrobiolog, Domžale, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo voda, zraka in hrane - Marjan Ogrinec, dipl. ing. agronom., Kamnik, Svetčeva 8 - član IO in predsednik strokovne komisije za urejanje prostora, krajine, ter varstvo rodovitne zemlje in gozdov - Jože Nemeč, dipl. ing. arhitekt; Domžale, Adamičeva 7 - član IO in predsednik strokovne komisije za ravnanje z odpadki in reciklažo - Marcel Kompare, dipl. ing. strojn., Mengeš, Murnova 33 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo pred hrupom - Tone dr. Cevc, etnolog, Preserje, Kajuhova 13 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo kulturne in naravne dediščine - Miha Ogorevc, dipl. ing. agronom., Ljubljana, Šarhova 34 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo rastlinskega in živalskega sveta - Franc Brojan, instalater, Domžale, Tabor 15 - član Izvršnega odbora - Stanislav Erzar, elektromehaničar, Podgorje 106a, Kamnik - član Izvršnega odbora - Franc Gorše, dipl. ing. agronom., Domžale, Trdinova 4 - član Izvršnega odbora - Janez Kmetič, upok. oficir JLA, Radomlje, Vaška pot 26 - član Izvršnega odbora - Zdenka Košir, prof. namščine in angleščine, Kamnik, Matije Blejca 16 - članica Izvršnega odbora in strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje.

Izvršni odbor društva so bili izvoljeni naslednji člani: dr. Vekoslav Janežič, zdravnik, Domžale, Ljubljanska 68 - predsednik društva - Lojze Jagodič, uslužbenec, Mengeš, Zadržiška 45 - predsednik Izvršnega odbora, Marjan Slevec, ekon. tehnik, Preserje, Kamniška 23 - tajnik Izvršnega odbora - Jana Lipovšek, ekon. tehnik, Radomlje, C. Radomeljske čete 40 - blagajnik društva - Igor Lipovšek, učitelj STM, Radomlje, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje - Franc dr. mag. Nekrep, veterinar-mikrobiolog, Domžale, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo voda, zraka in hrane - Marjan Ogrinec, dipl. ing. agronom., Kamnik, Svetčeva 8 - član IO in predsednik strokovne komisije za urejanje prostora, krajine, ter varstvo rodovitne zemlje in gozdov - Jože Nemeč, dipl. ing. arhitekt; Domžale, Adamičeva 7 - član IO in predsednik strokovne komisije za ravnanje z odpadki in reciklažo - Marcel Kompare, dipl. ing. strojn., Mengeš, Murnova 33 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo pred hrupom - Tone dr. Cevc, etnolog, Preserje, Kajuhova 13 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo kulturne in naravne dediščine - Miha Ogorevc, dipl. ing. agronom., Ljubljana, Šarhova 34 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo rastlinskega in živalskega sveta - Franc Brojan, instalater, Domžale, Tabor 15 - član Izvršnega odbora - Stanislav Erzar, elektromehaničar, Podgorje 106a, Kamnik - član Izvršnega odbora - Franc Gorše, dipl. ing. agronom., Domžale, Trdinova 4 - član Izvršnega odbora - Janez Kmetič, upok. oficir JLA, Radomlje, Vaška pot 26 - član Izvršnega odbora - Zdenka Košir, prof. namščine in angleščine, Kamnik, Matije Blejca 16 - članica Izvršnega odbora in strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje.

Izvršni odbor društva so bili izvoljeni naslednji člani: dr. Vekoslav Janežič, zdravnik, Domžale, Ljubljanska 68 - predsednik društva - Lojze Jagodič, uslužbenec, Mengeš, Zadržiška 45 - predsednik Izvršnega odbora, Marjan Slevec, ekon. tehnik, Preserje, Kamniška 23 - tajnik Izvršnega odbora - Jana Lipovšek, ekon. tehnik, Radomlje, C. Radomeljske čete 40 - blagajnik društva - Igor Lipovšek, učitelj STM, Radomlje, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za vzgojo in izobraževanje - Franc dr. mag. Nekrep, veterinar-mikrobiolog, Domžale, Prešernova 14 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo voda, zraka in hrane - Marjan Ogrinec, dipl. ing. agronom., Kamnik, Svetčeva 8 - član IO in predsednik strokovne komisije za urejanje prostora, krajine, ter varstvo rodovitne zemlje in gozdov - Jože Nemeč, dipl. ing. arhitekt; Domžale, Adamičeva 7 - član IO in predsednik strokovne komisije za ravnanje z odpadki in reciklažo - Marcel Kompare, dipl. ing. strojn., Mengeš, Murnova 33 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo pred hrupom - Tone dr. Cevc, etnolog, Preserje, Kajuhova 13 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo kulturne in naravne dediščine - Miha Ogorevc, dipl. ing. agronom., Ljubljana, Šarhova 34 - član IO in predsednik strokovne komisije za varstvo rastlinskega in živalskega sveta - Franc Brojan, instalater, Domžale, Tabor 15 - član Izvršnega odbora - Stanislav Erzar, elektromehaničar, Podgorje 106a, Kamnik - član Izvršnega odbora - Franc Gorše, dipl. ing. agronom., Domžale, Trdinova 4 - član Izvršnega odbora - Janez Kmetič, upok. oficir JLA, Radomlje, Vaška pot 26 - član Izvršnega odbora - Zdenka Košir, prof. namščine in angleščine, Kamnik, Matije Ble

Upokojenci so praznovali

Društvo upokojencev v Motniku je svoj letni občni zbor združilo s praznovanjem 8. marca. V klubu krajevne skupnosti se je zbralo nad polovico vseh članov, le vabljenih predstavnikov krajevnih družbeno političnih organizacij ni bilo. Po kratkih poročilih odbora so se člani pomenili o doseganju delu društva in o načrtih za naprej. Najbolj jih je zanimalo usklajevanje pokojnin in ostalih dajatev. Končno so izvolili izvršni odbor, ki bo vodil društvo prihodnja leta. Na razna vprašanja v razpravi je dal ustrezna pojasnila predstavnik IO Zveze društev upokojencev Slovenije.

Po končanem zborovanju so vsem upokojenkam izročili male sobne okrasne rože v ličnih posodicah kot spomin na njihov praznik 8. marec. Posebej so počastili svojo odbornico, 80-letno AMALIJO MLINAR, upokojeno babico, ki je preživela grozote in mučenja v najstrašnejšem ženskem taborišču smrti v Auschwitzu od pomladi 1943 do sredi leta 1945. Takole si je zapisala Ivan-

ka Cene razgovor z Amalijo Mlinar.

»Sotrpinka Mlinarjeve je napisala knjigo »Preživela sem taborišče smrti«. Ko sem to prebrala, sem želela zvedeti, kako je Mlinarjeva preživela taborišče smrti,

AMALIJA MLINAR

kateri so bili njeni najbolj tragični in trpljenja polni nepozabni dnevi. Doživeto mi je pripovedovala, da je bil to skoraj vsak dan, vendar so ji nekateri še posebno

ostali v neizbrisnem spominu. Nekoč je bila v oddelku »dnevna« t. j. dežurna redarka in ni prijavila svoje sotrpinke, ene od sester Logarjevih, da ima skrite nekaj obleke, ki bi je ne smela imeti. Kupila jo je od Židinj za košček kruha. Mlinarjeva je za to dobila 25 udarcev z gorjačo po golem telesu ter je morala tri dni zaporedoma klečati zunaj pred barako z nad glavo dvignjenimi rokami in gledati v sonce. Drug še hušji udarec je bil zanjo tedaj, ko je sojetnici pomagala pri porodu; bila je babica in ji je bil vedno vsak novorojenček drag kot njen lastni otrok. Tedaj pa je esesovec tega novorojenčka surovo pograbil, ga stisnil za vrat, nato zviška vrgel ob tla in ga še potepal s škornji. Tega ne bi verjela, če bi sama ne doživela. Vse jetnice v baraki so onemele od groze, nesrečna mati je v nekaj urah znorela, esosovci pa so jo obesili na podboje vrat v barako, kjer je mrtva visela tri dni. Marsikateri sotrpinki je pomagala kot babica pri porodu in vedno s solzami, kajti tedaj so v tem

taborišču vse novorojenčke takoj odnesli v krematorij. Nepozabni so ji ostali tudi zadnji trenutki umirajoče ene od Logarjevih, sester kako so jo mrtvo potem odnesle za barako, od koder so videle čakati množico popolnoma golih žensk, ki so čakale za krematorij. Tedaj je Mlinarjeva spoznala znanko in ji preko mreže vrgla nekaj svoje obleke, ki jo je jetnica hitro oblekla in se v zmedu med esesovci in stražarji zaradi alarma nekako pretihotapila med nas. Bila je to Hribarjeva mama iz Češnjic. Ko se je malo opomogla od prestane groze pred smrtjo, ki ji je zadnji hip utekla, je kar naprej ponavljala besede »moja rešiteljica, nikdar te ne bom pozabila« in obema so solze veselja in hvaležnosti zalivale izmučene obraze. Bila je neizmerno vesela, ker je vsaj eno življenje rešila, ko je tolikim otrokom pomagala na svet v taborišču smrti in so ji vse odvzeli in pomorili.

Žarek upanja je zasijal, ko so jih 18. januarja 1945 začeli preseljevati v drugo taborišče kamor so prišle po 10-dneh pešačenja. Kasneje so izvedele, da je na tej poti omahnilo v smrt kakih 20.000 jetnic in jetnikov. V novem taborišču so prejemale nekaj več hrane in z vsakim dnem je v njih rasla iskra upanja, da bo tega trpljenja morda kmalu konec. Ko so jih v juniju nagnali v tovrne vagone, je po treh mesecih napore vožnje stopila spet na slovenska tla, septembra pa prišla do doma, kjer jo je čakal mož in trije nedorasli otroci. Po vsem prestopu je bil to njen najsrečnejši dan v življenju.

Na naše čestitke k 80-rojstnem dnevu in občudovanju, da je preživela strahote taborišča smrti ter je danes kar vedra in čila, je le skromno odvrnila, da je bilo takih kot ona v nemških »lagarjih« še stotisoče, v glavnem žensk iz slovenskih dežel, žal pa jih je le preveč ostalo v skupnih grobovih in v krematorijih po vsej Nemčiji. Želimo ji še mnogo let zdravja in zadovoljstva!

M. LAVRIČ.

IVAN REDENŠEK

● Iz doma upokojencev

Dogodki v marcu

V tem mesecu je bilo precej dogodkov, ki so poživili naš vsakdan in nam napravili lepše še vedno zimsko dni. V začetku marca smo imeli pustovanje, ki nas je spet prijetno družilo, oskrbovance in delovni kolektiv. Na skupnem pustovanju smo se srečali v torek, 6. marca po tri najboljše maske iz obeh skupin so čakale tudi nagrade.

Za 8. marec smo imeli proslavo dneva žena. OZS SMS v našem domu ima svojo komisijo za kulturno udeleževanje. To

zaključili s čestitkami vsem ženam. Šopke in čestitke so ponesli tudi ženam na bolniški oddelek.

V sklopu tega praznovanja smo odšli v dveh skupinah v Dom upokojencev v Domžale na ogled rastave ročnih del, kar je v tem času pri njih že tradicija. Tam nas vedno znova presejati prijazen sprejem in razstava sama, ki pokaže dosti aktivnosti tamkajšnjih oskrbovancev. Ogleдали smo si ves dom,

Vodila jih je tovarišica Škrabova. Dve uri trajajoči zabavni igrici smo radi sledili in se razvedrili ob njej. Veseli bomo, če še kdaj pridejo k nam.

Naj še omenimo našo novogradnjo, naše prizidke, ki rastejo iz dneva v dan. Že dolgo je pri nas veliko delovišče. Ne manjka hrupa in šumov, a upamo, da bo tega vedno manj, saj se že vidijo obrisi novih stavb, in predvidoma bo do avgusta že vseljivih nekaj sob. Delo pa bo seveda še trajalo. Ko bomo spet prestavili ure, bo čas bolj zgoden, mi pa »pohitimo« za njim, da bo pomlad čimprej prinesla več sonca, ki si ga že tako želimo.

Na sliki: Mladi kulturniki OO ZSMS Doma upokojencev so s svojim skrbno pripravljanim recitalom upravičili svoj prvi nastop na proslavi ob 8. marcu. (foto Lavrič)

je bil njen prvi nastop, ki je lepo uspel. Pod vodstvom mentorice Milene Pirc so izvedli skrbno pripravljeno recital, Žene smo bile obdarovane s spomladanskimi šopki cvetja. Slišali smo marsikaj o nastanku praznika pred 74 leti na mednarodni konferenci socialistk, recitacije so bile posvečene borbeni ženi, materinski ljubezni in skrbi, materam v bedi, ob postelji bolnega otroka, neporočenim materam, njih zaničevanju in ponižanju, materam, ki so v boju izgubile sinove, in materam, na katerih sloni svet in njih velikemu poslanstvu in moči, ki dela čudeže. Ob spremljavi kitare, ki jo je igrala Mimi Turšičeva, so program

se pogovorili s tovarišico Janežičevo, ki vodi delo in z vodilno sestro.

9. marca so prišli k nam pevci Mešanega pevskega zbora TITAN, ki šteje 36 članov. Lepo so se nam predstavili: Bogdan Potnik nam je razdelil program nastopa, kar sicer ni običaj. Napovedovalka Marija Malešičeva nam je orisala nastenak zbora in njegovo vodstvo, ki je zdaj v rokah Alenke Zupanove, hčerke prejšnjega vodje prof. Viktorja Miheličiča. Izvedeli smo, da je zbor po času delovanja med najmlajšimi v občini, ima pa za seboj že 23 nastopov. Z vtrajnostjo hočejo doseči še boljše kvalitete zbora in uspeh. Hvaležni za nastop vsem želimo še novih uspehov!

18. marca so nas obiskali še mladinci iz Podgorja, in se predstavili z igrjo »Veliki dobitek«.

Občinski sindikalni svet Osnovna organizacija sindikata delavcev pri zasebnikih Kamnik

Komisija za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev pri zasebnikih Kamnik

objavlja na podlagi določil kolektivne pogodbe o delovnih razmerjih med delavci in samostojnimi obrtniki, ter 7. člena Pravilnika o pogojih in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, ki delajo pri samostojnih obrtnikih, naslednji

JAVNI RAZPIS

za posojila delavcem, zaposlenim pri zasebnih delodajalcih za nakup stanovanj v etažni lastnini, za gradnjo in adaptacijo individualnih stanovanjskih hiš.

Na razpolago je znesek v višini 3.000.000 din

Pogoji:

1. Delavci zaposleni pri zasebnih delodajalcih, ki vplačujejo Samoupravni stanovanjski skupnosti Kamnik sredstva stanovanjskega prispevka namenjenega za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, lahko najamejo posojilo za nakup stanovanj v etažni lastnini, za gradnjo in adaptacijo individualnih stanovanjskih hiš.

2. Največji znesek odobrenega posojila je 80% od zneska, določenega v kupoprodajni pogodbi za nakup standardnega stanovanja, ali 60% od predračuna za gradnjo ali adaptacijo individualne stanovanjske hiše, v mejah veljavnih stanovanjskih standardov.

3. K vlogi za razpis morajo prosilci predložiti:

- Posojila za nakup stanovanj:
- kupoprodajno pogodbo ali predpogodbo o nakupu stanovanja v etažni lastnini,
  - dokaz, da kupujejo stanovanje, ki ga gradbena organizacija nudi za trg v občini Kamnik,
  - dokaz, da sodeluje pri nakupu stanovanja z najmanj 20% lastne udeležbe,
  - za lastno udeležbo se štejejo prosilčeva sredstva in kredit na privarčevana sredstva,
- Posojila za gradnjo in adaptacijo:
- dokaz, da je objekt, ki se gradi oziroma adaptira na območju občine Kamnik,
  - gradbeno dovoljenje, potrdilo o prigrisatvi del, potrdilo o lastništvu, zemljiškoknjižni izpisek,
  - potrdilo o osebnem dohodku prosilca in ostalih družinskih članov.

Prosilci morajo svoje prošnje dostaviti preko osnovne organizacije sindikata v 30 dneh od objave razpisa na naslov: Obrtno združenje Kamnik, Kolodvorska 4, kjer dobijo tudi obrazce za prošnje.

KOMISIJA ZA REŠEVANJE STANOVANJSKIH VPRAŠANJ
DELAVCEV PRI ZASEBNIKIH KAMNIK

ZAHVALA

Zapustil nas je dragi mož, ata in stari ata

MAKS REPNIK

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem Veterinarskega zavoda za izraze sozolja, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo GD Nevlje; govornikom, praporščakom, pevcem in g. župniku za pogrebni obred.

Žalujoči: žena Mimi in sin Dušan z družino

Vrhpolje, februarja 1984

ZAHVALA

Ob smrti naše mame

KATARINE KOTNIK

iz Pobrebra

izrekamo zahvalo vsem sorodnikom in znancem, ki ste ji prinesli cvetje in jo tako številno spremljali na zadnji poti. Se posebej se zahvaljujemo Francu Plahuti in njegovim pevcem iz Nevelj ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

*Ni smrt tisto, kar nas loči
in življenje ni, kar veže nas.
So vezi močnejše...
Brez pomena zanje so
Razdalje, kraj in čas...*

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega sina, očeta, brata in strica

LENARTA KRŽETA

ki je 19. februarja 1984 tiho zaspal v 44. letu starosti, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za sočustvovanje, poklonjeno cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala tudi pevcem za ganljivo zapeto žalostinke, posebna zahvala pa naj velja duhovnikom in cerkvenemu koru za čudovito opravljen pogrebni obred ter frančiškanskim bratom, ki so nam ob najtežjih trenutkih stali ob strani.

Žalujoči: vsi njegovi

Kamnik, Domžale, marec 1984

ZAHVALA

Ob smrti našega dobrega moža, očeta in starega očeta

IVANA KOTNIKA

iz Markovega

se zahvaljujemo vsem, ki ste izrekli sozolja, poklonili cvetje, ga prišli pokropiti in se udeležili pogreba. Posebno se zahvaljujemo g. župniku iz Sel Francu Turku za lepo opravljen obred in ganljive poslovilne besede, pevcem iz Sel in Srednje vasi, predsedniku KS Sela Antonu Šuštarju za poslovilne besede ob grobu, našim sodelavcem iz DO KIK, Komunalnega podjetja, TITAN in SO Kamnik. Hvala vsem dobrim sosedom, ki so nam kakorkoli pomagali in sodelovali pri pogrebu.

Žalujoči: žena Ančka in sin Ivo, hčerki Ivanka in Mimi z družinama, sinovi Stane, Tone in Marjan z družinami in vnuk Dušan z družino

Markovo, 2. marca 1984

Slovenija papir Rudnik kaolina in kalcita Kamnik Medvedova 25, 61240 Kamnik

Komisija za delovna razmerja
TOZD Kalcit Stahovica

objavlja prosta dela in naloge:

nadzornika

Pogoji

- rudarski nadzornik ali strojni delovodja
- 2 leti delovnih izkušenj
- strokovni izpit

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusnim delom, ki traja 3 mesece.

Stanovanja ni na razpolago
Osební dohodek določa Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo in Pravilnik o delitvi OD po delovni učinkovitosti.

Vsi zainteresirani naj prijave z ustreznimi dokazili pošljejo v 8 dneh na gornji naslov. Prijavljene kandidate bomo obvestili po končani izbiri kandidata v 15 dneh.

POROKE

VEROVŠEK Janez, kovinostugar iz Godiča in PIBERNIK Magda, med. sestra iz Šmarce

BALOH Peter, orodjar iz Zg. Tuhinja in MODRIJAN Marija, šivilja iz Stebljevka

HRIBAR Marjan, delavec iz Golic in MAUČEC Matilda, kuharica iz Srednje vasi

BAVČAR Igor, politolog iz Ljubljane in HORTNER Ljubomira, zdravnica iz Murske Sobote.

KLEMEN Dominik, mizar iz Mekinj in BALANTIČ Jožica, vzgojiteljica iz Kamnika

ZLATOPOROČENCA: JEGLIČ Jožef in Angela iz Češnjic št. 1.

FRIZERSKI SALON

»OLGA SITAR«

Ljubljanska 14, Bakovnik

Obveščamo cenjene stranke, da je salon odprt od 1. 4. 1984 dalje vsak dan od 6. do 21. ure, sobota od 6. do 12. ure.

Vaše želje bomo z veseljem sprejeli na tel. št. 832-726.

Zimski pohod na Stol

Planinsko društvo Kamnik organizira vsako leto številne pohode, izlete in druge obiske v gorah. Med njimi je nekaj zimskih pohodov in sicer: Dražgoše, Stol, Porezen, Blegoš. Vsi so posvečeni spominom iz časa narodno-osvobodilne borbe.

Rahlo svitanje 25. februarja ob 5. uri zjutraj in naletavanje snežink je kazalo na pravi zimski dan. Kamniški planinci so se odpravljali na vsakoletni pohod na Stol. Skoraj vsi sedeži avtobusa so bili zasedeni, kljub temu, da vremenska napoved ni bila ugodna. Kar 41 planincev se je odločilo, da tega dne, mnogi med njimi ne prvič, preizkusijo svoje moči tudi v snegu. Na pohod na STOL vabi ZZZB NOV Jesenice vsako leto v spomin na 20. februar 1942. leta, ko so Nemci napadli borce Jeseniške čete. V boju je izgubil življenje borec Te čete, Nemci pa so zažgali tudi Prešernovo kočjo na Stolu.

Malo po 6. uri zjutraj je avtobus pripeljal pohodnike do izhodiščne točke v Žirovnici, od koder nas je pot vodila proti Valvazorjevemu domu. Rahlo sneženje se je spremenilo v pravo zimsko neurje. Snežilo je izredno močno. Pohodniki so hodili v ko-

loni drug za drugim. Snega je bilo več kot meter. Organizatorji so kar dobro pripravili gazi za varno hojo. Po enoinpol urni hoji smo prispeli do Valvazorjevega doma, kjer je bilo mogoče dobiti tople čaj ali druge napitke. Zaradi velikih količin snega in nenehne sneženja organizator pohoda ni mogel zagotoviti varnega vzpona na Stol, zato je pot speljal nekoliko nižje pod obronki Stola do lovske kočje, kamor smo prispeli po dobri uri in pol težke hoje. Veliko pohodnikov - vila se je nepretrgana kolona - se je kljub številnim snežnim zametom in drugim oviram srečno prebila do cilja. Vsi smo prejeli potrdila, da smo dosegli določeno točko in se takoj zatem po drugi poti vračali nazaj. Šlovesnost je bila ob 12. uri pred Valvazorjevim domom.

Vztrajno in močno sneženje ni pokvarilo veselega razpoloženja obiskovalcev. Čeprav popolnoma premočeni, smo se z veselim licem vračali v Žirovnico, kjer so nam ta pohod vpisali v izkaznice. Nekateri so bili na pohodu že četrtič, petič in tudi devet-

tič, Zdravko Markuš je bil že desetič, zato je prejel tudi lepo spominsko plaketo. Enako priznanje je v lanskem letu dobil France Hacc iz Duplice.

Po okrepčilu iz nahrbtnika smo si dušo privezali še s kačjo slino, da ne bi dobili nahoda, zatem smo se vračali živahni in razigrani proti Kamniku, kakor da ni za nami že skoraj 6 ur naporene hoje. Med povratkom je avtobus kar sam zapeljal v Mostah pred Olgino gostilno, kjer smo morali dočeti nekaj goriva. Domenili smo se, da pojedemo na podobno pot v mesecu marcu, ko je na programu vzpon na Porezen. Na vrsti so še drugi pohodi in vzponi v okviru programa izletov in prireditev PD Kamnik.

Taka in podobna srečanja ter pohodi krepijo planinsko prijateljstvo in ljubezen do gora. Pohodi so ne glede na letni čas in jih redno obiskujemo. Obiskovalci se morajo seveda prilagoditi času in vremenu primerno in temu ustrezno opremiti, zato pa je užitek, ko dosežemo cilj, stotero poplačan.

STANE SIMŠIČ

Kako je pri jamarjih

Konec februarja so se na rednem letnem občnem zboru zbrali člani Jamarskega kluba Kamnik in ocenili ter poročali o svojem delu v letu 1983 in o načrtih za to leto. Lahko rečemo, da ga ni več Kamničana ali okolice, ki ne bi slišal za pestro dejavnost tega kluba, ki že sedmo leto raziskuje kraški svet naše občine. Trenutno ima klub 42 članov, vsako leto pa se z jamarjsko šolo priključijo še novi. Tako so lani trije perspektivni fantje uspešno opravili zahtevno šolo in postali raziskovalci-jamarji. V letu 1983 je bil klub sprejet v TTKS Kamnik, kot tudi v celotno JZS.

Leto 1983 so začeli s terenskimi raziskavami brezen in jam na Rzeniku. Po nekaj akcijah so prodrli najgloblje v brezno »Brez marele« - 120 m. Te jame so dosti zasigane, kakega nadaljevanja ni pričakovati, V znani »Jeršičevi prepadi« na Gozdu so nanovo izmerili globino, ki je trenutno 47 metrov, vsako leto pa se zaradi zasipanja z odpadki njeno dno dvigne za kak meter. V jami je toliko nesnage, da sploh ni več primerna za obisk, čeprav je bila pred II. svetovno vojno zelo lepo kapniško okrašena. 19. marca so imeli skupno akcijo z Domžalami. Organizirali so demonstracijo

marskega filma s petimi amaterskimi filmi z jamarjsko tehniko. Preko leta so imeli redne tritedenske obiske Kamniške jame, kjer so pobirali biološke vzorce. Biološke raziskave so imeli še na Vežici, Kalcah in Rzeniku. Konec avgusta se je osem članov udeležilo mednarodnega festivala jamarjskega filma v Vercorsu v Franciji. Na festivalu je bil prikazan tudi Propantes. Jamarji so obiskali še več francoskih vodnih jam. Na območju Korošice in Petkovih njiv so opravili geološke vrtnice in teodolitno izmerili višine, saj je to področje zanimivo zaradi proučevanja pastirskih kultur v tem delu Kamniških alp. V oktobru so bili na festivalu alpinističnega in odpravskega filma v Les Diableretsu v Švici. Predvajali so kamniški film, ki je bil edini predstavnik iz Jugoslavije.

V okviru akcije »Golovec 83« so sodelovali pri reševanju ljudi iz visokih stolpcin z vrtno tehniko in nosili. Ta akcija je eden prvih tovrstnih prikazov koristnosti in uporabnosti jamarjske opreme. V septembru so raziskovali jama na Jerohir na Veliki planini. Po treh akcijah so prišli do globine 130 metrov, Tudi v tej jami bo potrebno minirati. Sledijo pa toku manjšega pretoka vode. V letu 1983 so v organizaciji in uredništvu Vida Kregarja izdali glasilo Globine Gorenjske v nakladi 600 izvodov. Ta revija izhaja redno vsako leto in objavlja dosežke v minulem letu.

V lanskem letu so imeli 52 akcij v jame. Vanje je hodilo 20 članov. Najaktivnejši je bil Vido Kregar, ki ima 34 akcij ali 128 ur pod zemljo, sledijo Rajsko Slapnik 20 akcij, Miha Hribovšek 18; Zore, Berlec, F. Holcar 15 itd. Skupno so bili na 188 akcijah in preživeli ob svetlobi karbidovk 809 ur. Redno so poročali o svojem delu v Jamarjske novice in pisali zapisnike terenskih raziskav. Aktivnost kluba obravnavajo na rednih tedenskih sestankih, kondicijo pa preverjajo na akcijah. Na občnem zboru je tekla diskusija o večji turistični aktivnosti v Kamniku in možnosti sodelovanja kluba pri vodstvu turistov po nekaterih jamah naše občine.

Na koncu so podelili posebno priznanje Vidu Kregarju za njegove uspehe in aktivnosti. Predlagan je tudi za predsednika Jamarjske zveze Slovenije.

Kamniški jamarji imajo tudi za leto 1984 kopico zahtevnih načrtov, predvsem bodo raziskovali na Veliki planini, veliko dela pa jih čaka na Korošici in Vežici. Tudi kadrovske so sedaj močnejši, saj imajo v svojih vrstah jamarjskega instruktora Rajeta Slapnika, in Franceta Holcarja, ki bosta varno učila raziskovanje podzemlja.

D. D.

Merjenje v Kamniški jami

Smučarski tek v Volčjem potoku

V nedeljo, 4. marca je bil v Volčjem potoku drugi tradicionalni smučarski tek v spomin na padle udeležence NOB iz vasi Volčji potok in Rudnik. Štiri kilometre dolga proga je bila kljub pomenjkanju snega dobro pripravljena, speljana v celoti po gozdnih poteh in dokaj razgibana.

22 udeležencev teka je bilo razporejenih v tri skupine. V kategoriji žensk je med štirimi tekmovalkami na štiri kilometre dolgi progi zmagala Milena Klemenc iz Bistrice, KS Kamniška Bistrica, s časom 16.63 minute, druga je bila Ana Lavrač iz Most pri Komendi s časom 19.97, tretja pa Damjana Križnik z Duplice s časom 20.80.

V kategoriji moških nad 40 let je bil med petimi udeleženci na osem kilometrov dolgi progi zmagovalec Branko Dežman iz Preddvora pri Kranju s časom 26.88 minute, drugi je bil Janez Lavrač iz Most pri Komendi s časom 33.46, tretji pa Viktor Kren iz Radomelj s časom 34.17.

V kategoriji moških do 40 let je bila konkurenca na zelo kakovostni ravni. Med trinajstimi udeleženci je na osem kilometrov dolgi progi zmagal znani smučarski tekač Jože Klemenc iz Bistrice s časom 22.98 minute, drugi je bil Boštjan Lekan iz Ihana s časom 25.42, tretji pa biatlonc-lokostrelca Dušan Orehek iz Mekinj s časom 27.09.

Smučarski tek je organizirala OO ZRVS Duplica, pokale in spominke za najboljše uvrščene tekmovalce je prispeval Lojze Horvat iz gostišča Mini bar v Volčjem potoku.

L. VAVPETIČ

Hokej na travi

OO ZSMS Kamnik-Center organizira 15. aprila tekmovanje v hokeju na travi. Ekipa šteje 5+1 tekmovalca (obvezno 2 dekleti). Igra traja 2-10 minut. Palice dobite na kraju tekmovanja. Štartnine ni! Igre bodo potekale na »Gortezovem vrtu«, Medvedova ulica (pot bo označena), pričetek ob 9. uri.

Prijave sprejemajo do 13. aprila: Milan Grkman, Matevž Bergant, Jani Gorjan, Mojca Pinterič, Brigita Radaj, Dušan Petrič in Andrej Omovšek ali pisмено na naslov: Mojca Pinterič, Tunjiska 2 c, Kamnik, (tel. 831-462). Vabljeni vsi občani!

Prehodni pokal v rokah domačinov

Smučarska sekcija ŠD Jurij Libnik Stranje je 4. marca prvič organiziral tekmo v veleslalomu na smučišču v Repšah za prehodni pokal. Tekme se je udeležilo 158 tekmovalcev, ki so nastopili v 13 kategorijah. Največ uspeha so imeli domači tekmovalci, ki so zbrali 243 točk in 6 posameznih zmag ter prejeli prehodni pokal, drugi so bili tekmovalci SK Kamnik z 225 točkami, tretji ŠD Nevljve s 64 točkami, četrti KS Tunjice s 60 in peti KS Črna s 40 točkami. Najboljšim trem tekmovalcem je organizator podelil medalje, četrto in peto uvrščenim diplomae, za najboljši čas v ženski in moški konkurenci pa pokale, ki sta jih prejela Neli Brelih in Primož Galjot. Kljub pustni nedelji se je tekmoval-

nja udeležila samo ena maska. Cebelica Maja, ki je dosegla v neenakem boju odlično tretje mesto.

Progo so odlično pripravili člani smučarske sekcije in s tem omogočili vsem tekmovalcem enake pogoje. Tekmovanja si je ogledalo precejšnje število gledalcev, ki so bučno spremljali vožnjo tekmovalcev.

Ta tekma je ponovno potrdila, da se Stranje razvijajo v enega od občinskih smučarskih središč, kjer se pojavljajo predvsem najmlajši talenti, katerim bo treba omogočiti strokovno vadbo.

ŠD Stranje vabi vse ljubitelje smučanja na prvomajski slalom, ki bo 2. maja v Kurji dolini v Kamniški Bistrici.

I. KOSIRNIK

Šah - Šah

Šahovsko društvo Kamnik, je po programu za marec izvedlo mesečni hitropotezni turnir, na katerem je sodelovalo 20 tekmovalcev.

Prvo mesto je osvojil Boris Bavčar z 18 točkami, drugo mesto Anton Božič s 17 točkami, tretje in četrto mesto sta si razdelila Semeja in Krivorotov s 15 1/2 točkami, peto mesto pa Albin Štrajhar.

V skupnem seštevku hitropoteznih turnirjev v prvem trimesečju vodi Anton Božič z 49 1/2 točkami, na drugem mestu je Stane Krivorotov z 41 1/2 točkami, tretje in četrto pozicijo z 39 točkami držita Albin Štrajhar in Mirko Semeja, peto mesto s 33 1/2 točkami zavzema Vojko Lazarevič.

Upravni odbor šahovskega društva je na 4. seji (12. 3. 1984) sprejel odločitev, da se odpre nov igralni dan za pionirje in pionirke vsako sredo v tednu od 18. do 19. ure v prostorih šahovskega društva na Kolodvorski ul. Seminarje oz. igralne dneve za pionirje bo vodil član odbora Dare Sitar (Kamnik - Zaprce 6). Zato prosimo vse pionirje in pionirke ali starše, da se za vse informacije obračate kar nmanj.

Vse člane društva, ki še niso poravnali članarine za leto 1983/84 prosimo, da to storo čim prej pri blagajniku društva Ladu Podgoršku ob igralnih dnevih in ponedeljk ali petek.

Šahovsko društvo bo 9. aprila ob 17. uri priredilo za dolgoletne člane društva hitropotezni turnir (veteranov). Vse člane prosimo, da se tega tekmovanja udeležijo ter prijavijo tehničnemu vodji (lahko tudi pred pričetkom tekmovanja), ko položijo kavicjo 50 din.

Šahovsko društvo Kamnik bo v počastitev dneva OF in v počastitev praznika dela konec aprila organiziralo mostovno sekcijno sindikalno šahovsko tekmovanje, na katero bo povabilo tudi tekmovalce šahovskih društev Komende, VIRTUS Duplica, Godiča in Kamnika.

S. N.

Partija Karnar - Karpov

Na prvem januarskem hitropoteznem šahovskem turnirju na Duplici je med 12 udeleženci zmagal Boris Bavčar, 2. in 3. mesto sta si razdelila Milan Osolin in Zupančič, 4. je bil Lanišek, 5. mesto je pripadlo Krivorotovu.

Na domačlskem turnirju je nastopilo 16 šahistov. Vsi najboljši niso nastopili. V takšni konkurenci je zmagal Vošpernik iz Ljubljane. Na odlično 2. mesto se je uvrstil edini predstavnik Kamnika Milan Osolin, sledijo Trampuž Lj., Ivačić in Vavpetič iz Domžal.

Za vse ljubitelje šaha je bila verjetno zanimiva partija Karnar - Karpov. Marjan Karnar jo je odigral na Vidmarjevem memorialu v Ljubljani. Proti najboljšemu šahistu na svetu je dosegel lep uspeh. Pripravili smo partijo z njegovim komentarjem:

Karnar - Karpov (Retijevka)
1. G3 Sf6 2. Lg2 d5 3. C4 c6 4. b3 Lf5 5. Sf3 e6 6. o o H6 7. Lb2 Sbd7 8. d3-Lh7 9. Sbd2 Le7 10. Le3 a5 11. a3-b5 12. c:b5 c:b5 13. b4 a4 14. Tc1 Tc8 (Karpov je igral otvoritev, s katero bi brez rizika igral na zmago) 15. Lb2 o o 16. Gc8: Dc8: 17 Da1 Db7 18. Tc1 Sb8 19. Tc2 Tc8 20. Dc1 Tc2 21. Dc2: Sd8: (Z otvoritve sem prišel z minimalno prednostjo. Črni kmet na B5 je slab, premoč imam pa tudi na črnih poljih, medtem ko beli zaenkrat nima slabosti) 22. Sb1? Kf8 23. Kf1 Ld6 24. Le5 Ke7 25. Kel F6 (Delati sem začel manjše napake, ker sem se zavedal, da pozicije, ki je nastala, ne bi smel izgubiti. Nisem pa našel najboljšega plana igre.) 26. Ld6: - sd6: 27. Dc5 Sd7 28. Dc1 E5 29. Sfd2 Lg8 30. Se3 Kd8 31. E3 Le6 32. Se2 G5 33. h3-Ke7 34. Dc2 Db6 35. Sb1 f5 36. Sbc3 Sf6 37. Sd1 g4 38. h4 Sd7 39. Sdc3 Db7 40. Dc1 e4? 41. D4?! Po tej potezi mi je svetovni prvak ponudil remi, ki sem ga seveda sprejel. Toda, če bi namesto sledi S44 odigral Da1 bi lahko Karpova postavil pred resne probleme. Sedaj ne gre dobro e: d3 zaradi 42. Sf4, ker črni ne more igrati Se5 zaradi Scd 5+:. Najboljše je Sf6 pa tudi nato sledi S44 z mnogimi pretinjami. Toda, ker sem imel za nasprotnika svetovnega prvaka, sem se odločil, da sprejem ponudeni remi.

Odbojkarice OŠ Komenda in odbojkarji OŠ F. Albrehta prvaki

Devet osnovnošolskih ekip se je 27. februarja in 1. marca pomerilo v odbojki za naslove prvacov občine Kamnik za leto 1984.

Pri dekletih so ekipe igrale vsaka z vsako in dosegle naslednje izide:

Komenda-Moste - F. Albrehta 2:1 (14,-14, 6), T. Brejca I - T. Brejca II 2:1 (-12, 11, 10), F. Albrehta - T. Brejca II 2:0 (6, 2), T. Brejca I - Komenda-Moste 0:2 (-6,-6), T. Brejca I - F. Albrehta 0:2 (-10,-12), Komenda-Moste - T. Brejca II 2:0 p.f. Končni vrstni red: 1. OŠ Komenda-Moste 6 točk, 2. OŠ F. Albrehta 5 točk, 3. OŠ T. Brejca I 4 točke, 4. OŠ T. Brejca II 2 točki.

5 vrst fantov, med katerimi so, razveseljivo, prvič nastopili tudi učenci OŠ Stranje, se je v dveh skupinah najprej pomerilo v predtekmovanju. V skupini A so igrali OŠ F. Albrehta I premagali vrsto T. Brejca II z 2:0 (4, 12), v skupini B pa je OŠ Stranje najprej odpravila vrsto F. Albrehta II z 2:0 (3, 10) in nato izgubila proti vrsti OŠ T. Brejca I z 2:0 (9, 3). Igralci T. Brejca I so nato še premagali OŠ F. Albrehta II z 2:0 (8, 4) in tako v skupini B zasedli 1. mesto pred Stranjami in F. Albrehta II.

V četrtkovem (1. marca) malem finalu v veliki športni dvorani OŠ F. Albrehta so po hudem boju z OŠ T. Brejca II slavili Stranjani z 2:1 (13,-13, 13) medtem ko so v velikem finalu igralci ekipe OŠ Frana Albrehta I gladko z 2:0 (2, 6) premagali prvo vrsto OŠ T. Brejca. V boju za 4. mesto so bili proti F. Albrehta II z 2:0 (9, 2) boljši igralci T. Brejca II.

Končni vrstni red pri pionirjih: 1. OŠ F. Albrehta I, 2. OŠ T. Brejca I, 3. OŠ Stranje, 4. OŠ T. Brejca II, 5. OŠ F. Albrehta II.

Zmagovalna ekipa pionirk iz OŠ Moste-Komenda, v postavi Joži Čebulj, Aleša Žibert, Alenka Juvan, Darja Horvat, Božena Plevel, Irena Ovičaj, Tatjana Štesl, Mateja Juvan, Irena Hlade in Nives Poljšak kot fante je zmagovalec iz ekipe OŠ F. Albrehta I. v postavi: Matej Škorjanc, Jurij Windsnurer, Gregor Škorjanc, Njegos Milović, Matija Hočevar, Robi Petek, Janez Poljanšek, Andrej Kadunc in Rok Spruk so si kot prvaki občine za leto 1984 priborili pravico nastopa na prvenstvu ljubljanskega območja, ki se bo odvijalo v mesecu marcu.

Ob analizi letošnjega prvenstva ni bilo težko ugotoviti, da so zmagalisti, ki so načrtno in pridno vadili. To velja tako za dekleta iz Most-Komende, kot za fante iz osnovne šole Frana Albrehta, Moščanke so bile za vse pravo presenečenje, igrale so dobro, za kar je poskrbela njihova požitvalna tovarišica Lobodova, ki jih je, v čeprav, za odbojko žal nekoliko premajhni domači telovadnici, vztrajno in vestno pripravljala skozi celo prvo šolsko polletje. Kamničanke so tako prvikat izgubile prvo mesto, kar pa ob dejstvu, da imajo v OŠ F. Albrehta vsega termin (1,5 ure) za vadbo, le enkrat tedensko, ne preseneča. Še slabše je bilo s pripravami v OŠ T.

vrne tehnike in raziskovali Majčevo brezno, imeli pa so še predavanje o prvi pomoči. Da so si prisluzili kak dinar za drago opremo, so prostovoljno delali za Kozorog in kosili jase, čistili in kopali za vodovod in drugo. Junija je bila svečana premiera predavanja Propantes in prikaz filma. To predavanje so potem preko leta še večkrat ponovili. V sodelovanju z blejskimi jamarji so obiskali jama pod Babjim zobom, s Kranjčani pa ponovili brezno na Leški planini do globine 360 metrov. Prek poletja so imeli več akcij v Jesensko jama v Kalcah in prodrli do ožine na globini 338 metrov. kar je najgloblja jama, znana v naši občini. Značilnost te zahtevne jame so ostra stena, meandri in stopnjasta brezna. Nadaljevanje je možno le z miniranjem. V počastitev občinskega praznika so pripravili večer ja-

brehta II, ki pa so šele dobro začeli svojo odbojkarjsko pot.

Pri zahtevni organizaciji moramo pohvaliti številne delavce OK Kamnika, ki so bodisi kot sodniki, zapisniki, redarji ali organizatorji pomagali, da je to prvenstvo tudi organizacijsko lepo uspelo. Ob zaključku je podpredsednik ZTKO Kamnik tov. Tone Stele najboljšim vrstam podelil priznanja - diplome ZTKO Kamnik. -an

Kamniški občan

KAMNIŠKI OBČAN, glasilo občinske konference SZDL Kamnik - Kamniški občan je aprila 1981 ob 20-letnici izhajanja prejel srebrni znak OF - Ureja uredniški odbor - glavna in odgovorna urednica Jana Taškar - tehnični urednik Franc Mihevc - strokovna sodelavka Vera Mejač - Izhaja dvakrat mesečno - Naslov uredništva: Kamnik, Tomšičeva 2, telefon 831-311 - tekoči račun pri OK SZDL 50140-678-57039 - Kamniški občan - Rokopisov in fotografijski vlačimo - Tiska CGP Delo v Ljubljani.